

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN PENTRU SOCIETĂȚI FINANCIARE ȘI COMERCIALE

Apare la 10 a fie-cărei luni.

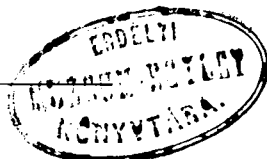
DIRECTOR: Dr. CORN. DIACONOVICH.

Prețul de prenumărare :		Taxa inserțiunilor :	
Pentru Austro-Ungaria	Cor. 10.— pe an.	1 pag. întreagă	Cor. 24.—, $\frac{1}{2}$ pagină Cor. 14.—
„ România	Lei 12.— „ „	$\frac{1}{4}$ „	„ 8.—, $\frac{1}{8}$ „ „ 5.—
Abonamentele se primesc numai pentru anul întreg.		Abonamentele și inserțiunile se plătesc în Sibiu, anticipativ.	

Toate lucrările publicate se remunerează.

S U M A R :

Distribuirea profitului net la băncile noastre în anul 1899 de <i>C. Popp</i>	433—436
Societățile noastre comerciale	436—440
Revisiuni de registre, după prof. Scherber de <i>Erm. Borcia</i>	441—445
Situațiunea economică a țerilor de sub coroana Sântului Stefan în an. 1899	445—455
Legislațiune: Situația tesaurului în 1899 și budgetul anului 1901	455—460
Jurisdicțiune: Decisii curiale: Dreptul de opțiune asupra acțiunilor; Numirea trassatului în cambiu; Puterea de dovadă a registrelor comerciale	460—461
Comerțiu: „Concordia“; „Mercur“	461
Agricultură: Situațiunea agricolă; Reuniunea econ. din Orăștie; Congresul agrarilor maghiari; Mașini și recuise agricole; „Insoțirea centrală pentru valorisarea laptelui“	462—464
Revista financiară: Situațiunea; Abreviațiunile oficiale pentru „Coroane“ și „Fileri“; Reserva metalică a băncilor mari de emisiune; Schimbarea și rebonificarea bancnotelor defectuoase; Lipsa pieselor de zece și cinci coroane; Piesele de cinci coroane; Monetisări în anul 1901; Cassa de păstrare postală r. u.	464—468
Cronică: Reuniune agricolă în proiect; Nouă reuniune de înmormântare; Reuniuni de meseriași; Emigrările din Ungaria; Domeniile statului	469
Învățământul economic: Grădini de pomërit în Archidieceasa română gr. or. din Transilvania; La școala agronomică a comit. Sibiu; Stipendii din Fundațiunea Andronic	469—470
Literatură: „Manual complet de agricultura rațională“; După comasare; „To-vărășii de pivnițe“	471
Posta Redacțiunii: Subscrierea membrilor de direcțiune	471
Trageri la sorți	471—473
Lista tragerii la sorți a loteriei Casei naționale 7/20 Octobre 1900	474—477
Bursa de efecte din Viena	478—479
Bursa de efecte din București	480
Bursa de mărfuri din Budapesta	480

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN PENTRU SOCIETĂȚI FINANCIARE ȘI COMERCIALE

editat din însărcinarea și cu ajutorul institutelor de credit:

„Albina“, Sibiu; „Ardeleana“, Orăștie; „Auraria“, Abrud; „Berzovia“, Jidovin; „Bihoreana“, Orade; „Bistrițana“, Bistrița; „Brădetul“, Orlat; „Cordiana“, Fofeldea; „Corvineana“, Hunedoara; „Crișana“, Brad; „Detunata“, Bucium; „Doina“, Cămpeni; „Economul“, Cluj; „Făgetana“, Făget; „Fortuna“, Rodna-vechie; „Furnica“, Făgăraș; „Hașegana“, Hașeg; „Hondoleana“, Hondol; „Hunedoara“, Deva; „Iulia“, Alba-Iulia; „Lipovana“, Lipova; „Lugoșana“, Lugoș; „Luceafărul“, Vêrșeș; „Cassa de păstrare“, Miercurea; „Mielul“, Poiana; „Munteana“, Ofenbaia; „Mureșana“, Reghin; „Mureșanul“, Radna; „Nădlăcana“, Nădlac; „Nera“, Bozovici; „Olteana“, Viștea-inf.; „Oraviceana“, Oravița; „Patria“, Blaj; „Plugarul“, Săcădate; „Racoșana“, Șeica-mare; „Sătmăreana“, Seini; „Sebeșana“, Sebeșul-săseș; „Selăgeana“, Jibou; „Cassa de păstrare“, Săliște; „Sentinela“, Satul-nou; „Silvania“, Șimleu; „Someșana“, Deș; „Steaua“, Petrovoselo; „Timișana“, Timișoara; „Ulpiana“, Grădișce; „Victoria“, Arad; „Vlădeasa“, Huedin; „Zlăgnea“, Zlagna.

DIRECTOR: Dr. CORN. DIACONOVICH.

Anul II.

Sibiu, 10 Novembre 1900.

Nr. 11.

Distribuirea profitului net la băncile noastre în anul 1899.

În numărul pro August a. c. al „Revistei Economice“, ocupându-ne cu bilanțul general al băncilor noastre pe anul 1899, am arătat extensiunea, ce au luat până la finea anului expirat singuraticii rami de operațiune la totalitatea băncilor noastre. Am constatat cu ocaziunea aceea, că deși rezultatele obținute de astădată sunt ceva mai nefavorabile decât în 1898, cu toate acestea profitul net realizat de cele 73 bănci ale noastre în anul de gestiune trecut, atinge considerabila sumă de 651,908.78.

În fața acestui rezultat îmbucurător își vor fi pus de sigur mulți din cetitorii acestei reviste întrebarea: ce se întâmplă an de an cu însemnatele câștiguri realizate de băncile noastre, în ce proporțiune participă la acele venituri capitalul, adică acționarii, cu cât se dotează anual fondurile de rezervă și de pensiune, cât se dă anual pentru scopuri filantropice și culturale, și în fine, cât primesce, sub titlul „tantieme“, munca, adică cei-ce ca conducători și funcționari, conlucră, împreună cu capitalul, în prima linie, la ajungerea acestor rezultate?

Lipsindu-ne până în prezent asupra acestor cestiuni, de interes din mai multe puncte de vedere, ori-ce date statistice, ne-am impus anevoioasa sarcină de a-le compune noi (încât privesce anul expirat,) pe basa rapoartelor întrate la timpul său dela locurile competente. Resultatul cercetărilor noastre în aceasta direcțiune este: că din venitul curat al anului 1899, în sumă de fl. 651,908·78, s'a distribuit:

pentru dividendă și supradividendă . . .	fl.	364,604·78
fondurilor de rezervă	„	137,682·12
pentru scopuri filantropice-culturale . . .	„	30,737·15
tantieme la conducători și funcționari . .	„	77,132·22
fondurilor de pensiune	„	19,554·16
pentru diverse	„	22,198·35
	total . fl.	651,908·78

prin urmare s'au dat:

pentru dividendă și supradividendă . . .	fl.	55·93%
fondurilor de rezervă	„	21·12%
pentru scopuri filantropice-culturale . . .	„	4·72%
tantieme	„	11·83%
fondurilor de pensiune	„	2·99 ¹ / ₂ %
pentru diverse	„	3·40 ¹ / ₂ %

Faptul că mai mult decât jumătate, adică aproape 56% ale profitului net s'a distribuit între acționari ca dividendă — ori cât de surprinzător și de semnificativ se va păré multora, își află explicarea și justificarea în natura instituțiunilor noastre financiare, cari fiind aproape toate societăți pe acțiuni, și ca atari societăți comerciale, trebuie să aibă în vedere, pe lângă promovarea intereselor generale financiare-economice ale poporului nostru, și interesele acționarilor, din ale căror mici capitale sunt compuse. În proporțiune cu aceste capitale dividendele anului 1899 represintă circa 8·40% ale capitalului social și 6·35% ale sumei ce o dă capitalul social împreună cu fondurile de rezervă, adică averea acționarilor angajată la băncile noastre.

Dotarea munificentă a fondurilor de rezervă cu 21·12% ale venitulului curat, este pe deplin mulțămitoare și este o dovadă eclatantă, că în totalitatea lor băncile noastre, respective conducătorii acelorora sunt conscii, că spre a asigura viitorul organizațiunei noastre financiare-economice, este inomis de

lipsă, ca acțiunii de organizare să-i urmeze o acțiune de consolidare.

Cu dotațiunea de fl. 137,682·12 din venitul anului 1899, fondurile de rezervă ale tuturor băncilor noastre ating deja de acum suma de fl. 1.646,165.—, care până la finea anului curent va mai crește și cu interesele proprii. Proporțiunea dintre capitalul social vărsat până la finea anului 1899 și reserve, s'a ameliorat acum cu 3% (38% față de 35%).

Suma maximală a dotațiunii fondului de rezervă a fost de fl. 10,756·17 („Victoria“ Arad), iar suma minimală de fl. 33.— („Buna“, Feleacul-săsesc).

Mai puțin satisfăcătoare decât dotațiunea fondului de rezervă se prezintă cuota, ce au destinat-o băncile noastre, din profitul anului 1899, pentru scopuri filantropice-culturale, căci aceasta face numai 4·72% a veniturii net. Trebuie să recunoaștem fără rezervă, că pe terenul acesta s'ar pute face mai mult.

Suma maximală ce s'a dat spre acest scop a fost de fl. 6,500.— („Albina“), iar suma minimală de fl. 4·88. („Beregsana“ din Beregsău).

O sumă considerabilă, anume fl. 77,132·22, adică 11·83% au distribuit băncile noastre din venitul anului expirat sub titlu tantieme și remunerațiuni membrilor din direcțiune, din comitetele de supraveghiere și funcționarilor.

Având în vedere marea responsabilitate, ce o poartă organele conducătoare — membrii din direcțiune și din comitetele de supraveghere — pentru buna administrare a enormelor sume, ce circulă anual la băncile noastre, precum și intensiva muncă, ce trebuie să o desvolte organele executive, funcționarii, întru realizarea scopurilor societăților noastre pe acțiuni, — tantiemele amintite sunt incontestabil o resplată binemeritată, precât de echitabilă, pe atât de justă, merită a potența zelul și perseveranța atât a celor dintâiu, cât și a celor din urmă.

Suma maximală dată sub acest titlu a fost de fl. 18,466·07 („Albina“), iar cea minimală de fl. 15.— („Șoimușana“, Șoimuș).

Deplin corespunzătoare împrejurărilor date este și cuota cu care s'au dotat fondurile de pensie (fl. 19,554·16 adică

2·99¹/₂% ale venitului curat); mai cu seamă dacă vom avé în vedere că la această însemnată sumă au contribuit din cele 26 bănci, cari au creat până acum fonduri de pensiune, numai 21.

Suma maximală votată spre acest scop a fost de fl. 7956·57 („Albina“), iar cea minimală de fl. 2448 („Riureana“ în Capolnoc-Mânăstur).

Cu dotațiunea anului curent fondurile de pensiune ating respectabila sumă de fl. 305.732·66, dovadă că s'a ținut cont, pe lângă altele și de asigurarea viitorului funcționarilor, cari cu timpul vor deveni incapabili de lucru.

Sub „diverse“ în sumă de fl. 22,193·55, cari formează 3·40¹/₂% ale venitului curat pro 1899, se cuprind sumele raportate (transpose) din motive de precauțiune de mai multe din băncile noastre în contul anului curent (1900); precum și alte sume, ce nu s'au putut considera sub titlii amintiți mai sus.

Din cele premerse rezultă, că dacă nu chiar întru toate — căci obiecțiuni s'ar mai puté face, — dar în general distribuirea profitului net realizat de băncile noastre în anul trecut s'a făcut în mod rațional, și că conducătorii băncilor noastre au știut combina interesele acționarilor cu interesele reclamate de consolidarea și vaza instituțiunilor noastre financiare.

C. Popp.

Societățile noastre comerciale.

În viața noastră economică s'a ivit, înainte cu câți-va ani, un viu curent într'o direcțiune cu totul nouă: a început anume a se manifesta o intensivă acțiune cu scopul de a estinde activitatea noastră economică națională și asupra terenului comercial.

Resultatele îmbucurătoare și binefăcătoare la cari am ajuns, în timp relativ scurt, cu instituțiunile noastre financiare, au întărit în sinul nostru încrederea în forțele economice ale poporului nostru, au dezvoltat și încurajat spiritul de întreprindere, și ne au îndemnat a lărgi terenul activității noastre economice și a o estinde și asupra altor ramuri ale economiei noastre naționale.

Începutul acestei acțiuni a remarcat deci un moment de *desvoltare naturală* a vieții noastre economice, și s'a făcut între bune augurii și cu bună speranță.

Și cu drept cuvânt.

Căci începuturile noastre pe teren comercial nu au mai fost, ca la timpul său începuturile noastre pe teren financiar, un act de hazard, un simplu experiment, ci o lucrare pusă pe base *reale*.

Aveam acum, ce n'am avut la 1872: proba forțelor noastre economice, experiențe și școală în chestiuni economice, capital suficient, un public consumător cu judecată matură și — după cum credeam — puteri cu dexteritate și pregătire specială.

Cu toate aceste, speranțele noastre, ori-cât de justificate și întemeiate ni-se prezentau, nu s'au realizat; rezultatele obținute de societățile noastre comerciale, al căror număr în 2—3 ani ajunsese a fi relativ destul de considerabil, — sânt atât de nemulțămitoare, încât nu le putem pune singur numai în contul greutăților începutului și a criselor economice ale anilor din urmă, ci trebuie să ni-le explicăm prin motive mai serioase și mai afund tăietoare.

Deși programa revistei noastre ne împunea datoria de a ne ocupa mai intensiv de mersul afacerilor și dezvoltării institutelor noastre comerciale, — vedând greutățile cu cari aceste aveau să lupte, ni-am impus toată rezerva posibilă, ca nu cumva prin ventilarea slăbiciunilor lor, să le îngreunăm pozițiunea și de altmintrelea destul de dificilă. Ne-a îndemnat la această ținută mai ales așteptarea și firma încredere, că dificultățile ivite se vor pute delătura, și dezvoltarea acestor instituțiuni va lua avântul dorit.

Astăzi însă nu ne mai este permis a persevera în această ținută. Starea societăților noastre comerciale, *în majoritatea lor*, devine din zi în zi tot mai nemulțămitoare, publicul interesat la ele începe a fi tot mai neliniștit, soarta lor este discutată pretutindenea și toată acțiunea pornită pentru fondări nouă comerciale începe a amurți.

Între asemenea împrejurări, și în vederea marelui interes național ce este angajat în această chestiune, credem că tuturor factorilor vieții noastre economice, și prin urmare și re-

vistei noastre, li-se impune de-a-dreptul datoria, de a se ocupa mai serios și mai intensiv de această chestiune. Căci pentru noi nu este vorba numai de soarta a doue sau trei institute, ci de un lucru cu mult mai mare: de menținerea în stare necompromisă a unei importante acțiuni economice-naționale a poporului nostru.

Anume nu putem trece cu vederea, că la cas dacă acțiunea de a pune bazele unui comerț românesc, ar trebui să se sfârșească cu un eșec, aceasta ar însemna nu numai că începuturile făcute nu au reușit, ci ar aduce cu sine, că pentru un timp îndelungat ori-ce acțiune în această direcțiune ar deveni imposibilă, și estinderea activității noastre economice asupra comerțului și preste tot asupra altor ramuri noue ale economiei noastre naționale, ar suferi o amânare pe un timp îndepărtat.

Căci nimic nu este mai sensibil, nimic un mai pronunțat „noli me tangere“, decât spiritul de întreprindere al publicului mare în primele sale manifestațiuni pe un teren nou. Cea mai mică leziune a tentaculelor sale, îl face să se retragă și să nu mai revină decât târziu de tot, când nimic nu va mai risca.

Din această cauză credem, că toți câți se interesează de lucrarea și dezvoltarea economică a poporului nostru, și în primul rând cei de-a-dreptul interesați la instituțiunile de cari vorbim, vor trebui să studieze și cerceteze *cauzele* cari împedecă realizarea scopului urmărit, și apoi să încerce *delăturarea lor*.

Chestiunea d'întâi, anume constatarea cauzelor adevărate ale nesuccesului de pân'acum, este cu mult mai anevoioasă decum se crede în multe părți. Nimic nu este mai ușor decât a face critică, fără a-și da seamă cu toată serioșitatea de situațiunea în care se află cel criticat. Dar apoi o asemenea critică nici nu va pute să sana răul.

Este fapt, că între noi astăzi nimeni nu cunoaște mai aprofundat și mai deplin situațiunea în care s'au aflat și se află întreprinderile noastre comerciale, decât chiar cercurile cari au conlucrat deadreptul la înființarea și conducerea lor. Și din această cauză credem, că nimeni nu va pute să deslega chestiunea cu mai multă competență, decât chiar aceste cercuri.

Între asemenea împrejurări părerea noastră este, că cauzele reului mai ușor și mai temeinic s'ar pute să constata,

și prin urmare și delăturarea lor mai cu înlesnire și efect s'ar pute realiza, dacă *representanții societăților noastre comerciale*, atât a celor ce au realizat rezultate multămitoare, cât și a celor în suferințe, s'ar întruni la o conferență, și espunându-și observările și experiențele lor, ar determina defectele organizațiunii și lucrării începute pe acest teren și ar căuta căile și mijloacele cele mai potrivite pentru sanarea relexor constatate.

O asemenea conferență va avé problema de a cerceta și stabili: care dintre condițiunile prealabile pentru estinderea activității noastre economice pe teren comercial ne lipsesce, care dintre presupunerile pe cari s'a basat noua noastră acțiune, s'a dovedit nereală, și constatându-le aceste, va avé să-și pună întrebarea, dacă avem sau nu posibilitatea de a crea acele condițiuni prealabile, iar avënd-o, prin ce mijloace le-am pute realiza.

Numai pe această cale se va pute stabili și împrejurarea: întru cât nesuccesul de pân' acum poate fi atribuit greutăților începutului și mai ales crizei economice care s'a manifestat chiar în anii din urmă în mesură atât de simțitoare. Căci nu încapc îndoiială, că aceste motive au un rol principal și au avut o înriurintă deosebită asupra desvoltării lucrurilor. Nu credem însă, că această înriurintă să fi fost atât de decidoare, încât să o putem privi de singura cauză a reului constatat.

Deosebirea mare ce se manifestă între rezultatele obținute de diferitele noastre societăți comerciale, pare a ne da inviațiunile cele mai sigure pentru constatarea defectelor lucrării de care vorbim. Ținënd cont de aceste inviațiuni, noi credem că va trebui să ajungem la conclusiunea, că întreprinderile noastre comerciale au fost lipsite de una dintre condițiunile prealabile pentru a pute desvolta o activitate rodnică pe calea apucată.

Încât chestiunea poate fi aprețiată din partea noastră, scim că societățile noastre comerciale nu au fost lipsite nici de sprijinul publicului consumător, nici de capitalul trebuincios pentru lucrarea lor, și că prin urmare, între împrejurări normale (și deși împrejurările au fost critice, tot nu credem că ele să fie fost în mod decidoător nefavorabile), puteau să realizeze rezultate cât de cât multămitoare, dacă ar fi fost

conduse cu dexteritate și ținute cu priceperea recerută în cadrele și întinderea impuse prin trebuințele noastre reale și prin dimensiunile puterilor de cari dispunem.

Se pare însă că chiar de această din urmă condițiune au fost lipsite, căci multele schimbări personale ce s'au observat la societățile comerciale, indică o pronunțată lipsă de puteri cualificate.

Și dacă așa este, cel puțin vom scî unde avem să începem cu sanarea reului.

Se va impune apoi o îndoită întrebare, anume:

a) dacă considerațiunile cari au fost decîdătoare pân' acum la compunerea direcțiunilor acestor institute, nu vor trebui abandonate, pentru a angaja la conducere puteri mai specialiste, și

b) dacă institutele de învățămînt, din cari ar trebui să se recruteze personalul tehnic pentru întreprinderi comerciale, corespund ori nu trebuințelor noastre reale, și pe care altă cale s'ar puté cresce și cualifica o sucrescență de comercianți români.

Deslegarea tuturor acestor chestiuni credem noi că este de importanță deosebită și merită întreaga atențiune a cercurilor interesate. Studiarea lor la tot casul ar aduce servicii reale desvoltării noastre economice, și ne-ar lămuri și asupra chestiunii astădi atît de actuale, dacă avem să continuăm ori să sistăm lucrarea începută pe teren comercial.

Căci îndată ce din parte competentă s'ar constata, că ne lipsesce una din principalele condițiuni prealabile pentru desvoltarea unei activități rodnice pe calea apucată, și că ne lipsesce totodată și posibilitatea de a suplini *acum* aceste defecte, credem că ar fi de preferit a face tabula rasa cu încercările de pân'acum, și a aștepta timpuri mai bune, pân' la cari vom puté crea și asigura cea-ce astădi ne lipsesce.

Fără îndoială chestiunea este de extremă importanță, și publicul mare cu drept cuvînt poate aștepta și cere răspunsul competent al acelora, cari au început acțiunea pe teren comercial.

Revisiuni de registre.*)

Revisiunea (censurarea) registrelor are de scop a cerceta, dacă averea s'a manipulat bine și onest, și dacă socotelile asupra aceleia s'au purtat fără eroare. Prin censurare vor fi salvați de desavantajii atât proprietarul cât și administratorul economiei. Când proprietarul nu poartă însuși evidență, atunci el va trebui să examineze socotelile însuși sau prin alții, căci bilanțul este numai o socoteală sumară, cu ajutorul căreia să poate face o privire generală asupra situațiunii financiare. Corectitatea acelei socotelei însă depinde de corectitatea contărilor jurnalieră, cari s'au făcut în registrele afacerii.

Revisiunea trebuie făcută nu numai după cifre, ci și în merit, adecă e necesar să se examineze, dacă interesele întreprinderii s'au avut neîntre-rupț în vedere.

Dè aceasta se ține îndeosebi examinarea, dacă intratele s'au contat *la timp*, dacă la vîndări și cumpărări prețurile au fost corespunzătoare, dacă spesele au fost necesare, folositoare.

De aci rezultă ca însușire neîncunjurabilă pentru revisor (censor), ca acesta să fie: *neatârnat* de afacere, *nepreocupat*, să fie *forte și rutinat în comptabilitate* și să aibă *cunoștințe în ramul respectiv de administrație*.

Deoarece documentele, pe cari se bazează pozițiile înscrise în registre, formează o parte integrantă a registrelor, în ceea-ce privește timpul, revisiunea se poate împărți în:

1. Revisiune *înainte* de contare = liquidare.
2. Revisiunea *după* contare, însă înainte de încheerea registrelor = scontrare.
3. Revisiune asupra întregului operat de comptabilitate pentru un anumit period de gestiune *după* încheerea registrelor = censurare.

Liquidarea. Liquidarea exerciază o controlă continuativă locală asupra creșterii și decrescerii averii *înainte de efectuare*, și este de regulă limitată asupra averii în numerar (cassei).

Înainte de ce cassa efectuează o percepțiune sau o erogațiune, documentul de cassă trebuie examinat din punct de vedere al *îndreptățirii, exactității calculului, a legalității și genuinității*.

Îndreptățirea se bazează pe lege sau pe o ordinațiune, eventual pe coramisarea sau autorisația făcută evidentă pe document din partea aceluia, care este îndreptățit a dispune asupra cassei.

Liquidarea, care este aplicată de regulă numai la stat, la societățile pe acții și la întreprinderi mari private, pentru ca să rămână în curent asupra îndreptățirilor, trebuie deci să țină registre de evidență despre competențe individuale, despre efecte trase la sorți, amortisate sau puse sub sechestru, etc. *Legalitatea* în formă și în fond se orientează după legile țării.

---

*) Cf. Examinarea bilanțului la soc. pe acțiuni din Nr. 1 a. c. al „Revistei Econ.“ pag. 7—9.

În genere documentul, afară de timbru, trebuie să conțină :

1. Suma de bani cu litere.
2. Titlul de drept.
3. Numele plătitorului și timpul, pentru care se face plățirea.
4. Locul și data.
5. Subscrierea : Pro și conume, precum și caracterul (calitatea) îndreptățitului sau a plenipotențiatului său.

Cu privire la subscriere trebuie să se observe următoarele :

- a) cei ce nu știu scrie fac un semn în prezența a 2 martori, dintre cari unul pune pe document numele celui ce nu știe scrie ;
- b) pentru *minoreni* documentele se vor subscrie de tutorii legali ;
- c) *pensionistii* au să prezente confirmarea din partea proprietarului casei, că sunt în viață, așa și dela oficiul parochial ; dacă locuiesc în alt loc, subscrierile acestea sunt a se legalisa ; domiciliatii în țări străine au nevoie de subscrierea consulatului ;
- d) *pensiuni de văduve și de orfani* au trebuință afară de proba că persoana e în viață, și de confirmarea stării de văduvie, resp. de constatarea etății orfanilor. Competințele de sub c) și d) se prescriu în favorul statului dacă au ramas peste un an neridicate ;
- e) *stipendiștii* au să prezinte confirmarea că sunt în viață și vidimarea șefului institutului de învățământ ;

f) pentru *reposați* primitorul are să se legitimizeze cu un act din partea autorității, care a pertractat rămasul. Genuinitatea consistă în starea neviolată a documentului ; documente rupte, tăiate, șterse, rase și corese nu sunt admisibile, afară dacă emitentul documentului a recunoscut apriat prin subscrierea sa aceste violări ca incidentale și a constatat că schimbările făcute nu alterează genuinitatea.

Scontrare. Aceasta consistă în inventarisarea și confrontarea cantităților efective cu cantitățile din registru (saldi). Scontrarea se estinde sau asupra întregii averi sau asupra unor părți ale aceleia. Ea se face sau la anumite perioade cu scirea prealabilă a purtătorului socotelilor sau în timpuri nefixate, va să dică fără scirea purtătorului de socoteli, pe neașteptate. În toate casurile este a se observa la scontrare următorul mod de procedură :

1. La sosirea în biuroul de afaceri revisorul se va legitima ca atare înaintea purtătorului de socoteli, cercând pe acesta a face contările de lipsă, cari eventual încă nu s'au înscris în registre.

2. După efectuarea acestor contări din partea purtătorului de socoteli, revisorul va marca începutul revisiunii prin tragerea unei linii de incheiere imediat după ultima poziție de contare, în prima notă.

3. Revisorul ia în primire registrele împreună cu documentele și cheile de casse, etc. Când se tractează de magazine de mărfuri, acestea se închid, pecetluindu-se cu două sigile (al revisorului și al purtătorului de socoteli), dacă scontrarea mărfurilor nu se poate efectui decât intrerupt.

4. Revisorul va dresa pe urmă un proces verbal asupra începerii scontrării, în care purtătorul de socoteli are să dea o declarație, că nu se

află vre-o proprietate străină între cantitățile ce se scontrează ale institutului. Procesul verbal se subscrie, iar după finirea scontrării se continuă.

5. Inventarisarea se face în prezența neîntreruptă a purtătorului de socoteli în modul următor:

De regulă întâi se scontrează cassa. A se număra toți banii mărunți și notele mici, nu este totdeauna necesar. O cântărire, o comparare a singuraticilor saci cu coala sau raportul de cassă poate fi după împrejurări suficientă.

La inventarisarea de mărfuri atât numerarea cât și cântărirea adese este împreunată cu greutate și pierdere de timp. Deci după cum articolul e mai scump sau de mai mică valoare, revisorul va alege calea mai dificilă sau măsurarea mai ușoară. Așa d. e. cărbunele de piatră se poate ciopli în un corp regulat sau transforma în cub. O probă din acesta, cântărită d. e. în o ladă cubică ajunge ca să se poată face o deducție asupra întregii cantități. Asemenea se pot ușor face deducții dela greutate asupra conținutului cubic, luând de basă apa destilată, din care cum se scie 1 metru cubic cântărește 1000 chilograme. Spre exemplu: un corp foarte neregulat, greu de transformat în formă de cub, însă care se negociază după conținutul cubic, dacă se pune într'un vas umplut cu apă destilată și se cântărește cu acesta la un loc, să dicem că prezintă o greutate de 22 chilograme. Scoțind corpul afară și umplând vasul cu apă pân' la nivoul de mai nainte și cântărindu-l din nou, să presupunem, că totul cântărește 17 chilograme. Deci corpul, dacă ar fi apă, ar avea un conținut de 5 chilograme, deci $5/1000$ metri cubici.

6. După ce s'a finit cu inventarisarea, se vor examina registrele pe basa documentelor. Începutul se va face dela transporturile, cari la ultima revisiune s'au constatat corecte. Pe urmă registrele se încheie, iar resturile (saldurile) se confruntează cu inventarul. Unde se arată diferențe, spre siguranță se vor colaționa saldurile încă odată.

7. Procesul verbal (punctul 4) se continuă acum mai departe, descriindu-se modalitatea după care s'au eruat cantitățile (punctul 5). Diferențele constatate, cauzele acelora, conform declarațiunii purtătorului de socoteli, precum și eventuale dispozițiuni provisorii ale revisorului în scopul asigurării lipselor se inscriu în procesul verbal, care pe urmă se subscrie de către ambele părți.

8. Când s'au observat astfel de lipse, din cauza căror purtătorul socotelilor este discreditat față de întreprindere, revisorul va dispune suspendarea imediată a aceluia, dacă este imputernicit la aceasta. În cas contrar va cere eventual imputernicire pe cale telegrafică.

Cheile și registrele se vor restitui purtătorului de socoteli, când scontrarea s'a finit și nu este dat motiv de neîncredere.

9. Procesul verbal împreună cu rezultatul scontrării se va prezenta prin revisor conducerii întreprinderii, însoțit de observările sale asupra purtării funcționarilor între sine și față de partide, etc. etc.

Censura. Censura are de scop a examina întreaga purtare a registrelor atât după cifre cât și în meritul gestiunii. Examinarea este deci a se efectui după posturi (poziții), fără privire la aceea, dacă a premers vre-o lichidare sau scontrare a unor părți singuratice a averii. Căci censura are să supereamineze și operatele de lichidare și scontrare.

Modul de procedare va fi treptat următorul :

1. Cercetarea pe baza corespondenței și a altor documente auxiliare, dacă toate transacțiunile efectuate până la încheierea compturilor s'au *primanotat* (cassa și prima nota). Ce nu s'a contat încă, trebuie înscris fără amânare în registre.

2. Primanotele se vor confronta post de post cu documentele. Fiecare primire trebuie documentată prin o contraadeverire, fie-care plătire prin o cuitanță sau cu un cont. Cu o cale documentele ca atari se vor examina din punct de vedere al legalității, genuinității și al exactității de calcul, precum și dacă prețurile și condițiile au fost corespunzătoare și dacă înscrierea s'a făcut la timp.

3. Cercetare, dacă primanotele s'au contat după posturi sau sumar, la tot casul însă dacă acelea cu privire la cantități s'au înscris exact în scontrii și în salda conti.

Când nu se poartă prima note, atunci va trebui să se *incontreze*, adică pe baza registrelor conturilor se va cerceta, dacă pentru fie-care erogățione în bani, mărfuri sau cambii, sau dacă pentru fie-care creditare în salda conti, etc., există o percepțiune contată. Nu e admis să dispară nici un activ și nu poate exista nici un pasiv fără contra valoare.

Această funcțiune de censură este îndeosebi de importanță la concurse, pentru ca să se poată constata, dacă s'au făcut contări de compensațiuni și acoperiri neadmisibile.

Deoarece compturile întreprinderilor private de regulă nu se censurează, iar dela expert nu se poate presupune ca în casuri de concurs să estindă censura pe ani întregi înapoi, va trebui ca censurarea să se limiteze la cele șese luni din urmă. Deci cel puțin pentru acest interval de timp va trebui să se cerceteze, dacă la erogăționile făcute pentru cassă, mărfuri, cambii, pretensiuni de cont-curent, s'au făcut contările contra valorilor corespunzătoare și cu ce prețuri au eșit mărfurile și cambiile.

Contările percepțiunilor și ale erogăționilor celor 6 luni din urmă, precum și copiile corespondenței, vor forma puncte de mănecare pentru cercetarea, dacă se găsesc și alte active ascunse.

De regulă la concurse nu există un scontru al mărfurilor. Registre de trate și rimesse se găsesc, dar de obicei purtate defectuos. În asemenea situație va trebui să se censureze până la timpul în care se găsește o inventură, ca să se poată face o controlă asupra cantității de mărfuri ce se găsește în ziua deschiderii concursului.

Din inventarul ce s'a aflat, precum și din cărțile facturilor, cantitatea se poate constata cel puțin după valoare.

Cambiile, tratele și obligamentele în giro, rezultă din Salda conti și din registrul de cassă, deoarece-ce pentru acelea termenul de scadență conform usului nu trece peste 6 luni.

Confrontarea cambiilor și tratelor cu Salda conti este de recomandat și din punctul de vedere, că acceptate în suferință adese-ori nici nu se contează în Salda conti.

Prin această procedere poate apărea acelaș activ și pasiv de două ori în bilanțul concursual: ca debitor și cambiu, respective ca creditor și trată.

4. Transporturile saldurilor rezultate din socoteli censurate mai înainte, apoi transporturile și încheierile comptului de gestiune se vor examina aritmetic.

După prof. Scherber de Erm. Borcia.

Situațiunea economică a țerilor de sub coroana Sântului Stefan în an. 1899.

(„*A magyar szent korona országainak közgazdasági állapota az 1899 évben*“).

Sub acest titlu a apărut zilele trecute la Budapesta un volum de CII+788 pag., în care, după o introducere în general, se cuprinde o amănunțită dare de seamă a 20 camere comerciale asupra situațiunii agricole, industriale și comerciale în 1899. Aflăm, că e necesar a ne pune și noi Români în curent cu rezultatul cercetărilor de această natură, și de aceea dăm în cele următoare o icoană generală în această materie.

Caracteristica generală a an. 1899 se poate cuprinde pe scurt în următoarele: ceva îmbunătățire față de trecutul cel mai deaproape, dar nu în așa măsură, ca să se fi putut contrabalansa urmările păgubitoare ale anilor răi precedenți.

În cele mai multe regiuni recoltele au fost cu mult mai bune decât în 1898; numai ici-colea s'au auzit plângeri asupra producțiunii submijlocie. Paralel cu aceasta s'a arătat oare-care îmbunătățire și în celelalte ramuri ale economiei publice. Au fost nevoi în număr însemnat pe toate terenele; o parte a acestora reflectează poziția generală europeană, o altă parte este rezultatul nevoilor din anii trecuți; au fost și nevoi nouă, despre cari se poate constata în preponderanță, că parte au fost urmări naturale ale greșelilor și păcatelor din anii trecuți, parte consecințele neîncungiurabile ale inexorabilei desvoltări naturale.

În tot casul an. 1899 s'a deosebit în mod însemnat de an. 1898, și cu deosebire de 1897, care a fost un an plin de calamități. Factorii principali ai acestei îmbunătățiri au fost, afară de recolta mai bună, ameliorarea exportului nostru și acțiunea pornită pentru desvoltarea și părtinirea industriei, care a pus în mișcare energia dormitândă în straturile largi ale societății.

Legile economice din 1899. Dintre cele 50 legi, promulgate în acest an, 32 stau în raport nemijlocit cu viața economică.

Dintre aceste legi, două se referesc la pactul economic cu Austria, 6 sunt în legătură cu regularea valutei, 2 privesc banca austro-ungară. Celelalte se rapoartă la singuratici rami industriali, și anume: la darea de consum, darea de zăhar, de bere, de spirt, etc.; apoi două legi cu privire la societățile de asigurare. Mai departe: legea pentru conscrierea populațiunii, legea despre favorurile de cari beneficiază dela stat industria indigenă, legea privitoare la zilerii și muncitorii aplicați la lucrările de apă, la construirea de drumuri și căi ferate, legea cu privire la antreprenorii economici și muncitorii ajutători, legi cu privire la concesionarea de căi ferate locale, etc., etc.

Agricultura. Resultatul recoltelor în general a întrecut cu mult pe cel al an. 1898. În partea cea mai mare a țerii recolta a fost mijlocie bună. Îmbelșugată și bună a fost recolta în circumscripțiunea camerei comerciale a Brașovului și Pojonului, bună în a Murăș-Oșorheiului, mijlocie bună în a Debreținului, Iaurinului, a Bistriței (Besztercze-Bánya), a Budapestei, a Clujului, a Mișcolțului și a Peciului, abia mijlocie în a Șopronului și Segedinului, slabă mijlocie în a Cașovei și Oradiei mari, rea în a Esecului, Agramului și Zengului.

Comerțul cu produsele agricole.

Comerțul cu bucate. Ca singură aparițiune îmbucurătoare este a se privi raportul camerei din Fiume despre sistarea importului de bucate și despre avântul puternic ce a luat exportul.

Comerțul cu grâu, cu mică excepțiune, a fost lent întreg anul. Prețurile au scăzut considerabil. Causele mai de căpetenie au fost patru: întâia, fluctuațiunea provenită în primăvară la bursa din Budapesta, a cărei influință s'a resimțit pretutindenea; a doua, că producțiunea arătată oficios a rămas înderțul celei faptice, ceea-ce a îndemnat pe agricultori să-și reserve provisiuni mai mari; a treia cauză împrejurările financiare nefavorabile; a patra cumpărările făcute la început din partea morilor.

Exportul a întrecut pe acel al anilor premergători, dar s. e. a rămas înderțul exportului din 1896 cu 45%. Din contră prețurile urcate prin fluctuațiunile dela bursă au făcut să între mult grâu străin în țeară.

Comerțul cu secară în general a avut ca normativ circulațiunea grâului. Orz s'a exportat mai mult ca în 1898, și prețurile în țeară încă au fost mai bune, deși în cele mai multe locuri vîndările nu au fost indestulitoare; ca concurente nouă pe piețele internaționale au apărut Dania, Scandinavia și California. Producțiunea de ovės în partea precumpănitoare a țerii a fost mai bună de cât în an. precedent. Căutarea în general a fost în decadentă și prețurile scădute. *Producțiunea cucuruzului* în general nu a isbutit, consumațiunea a fost influințată esențial de pustiirea porcilor prin ciumă și de mersul nefavorabil al fabricilor de spirt. *Comerțul de semănături* în general a fost bun și prețurile indestulitoare. Resultatul producțiunii păstăioaselor în general a fost mijlociu. Din mazere s'a putut exporta o

cantitate mai mare. Producțiunea de *linte* nu s'a dezvoltat într'atâta, ca să poată satisface trebuințele din țeară. Importul a fost considerabil și în 1899. *Meiul* e aproape numai articol de import. Recolta *rapitei* a fost mai slabă decât în 1898. *Cânepa* a fost căutată. Exportul de cânepă aproape s'a sistat. Mai multă cânepă s'a produs pe teritoriul camerei comerciale din Segedin.

Pentru plantele medicinale și colorante anul trecut a fost favorabil.

Cartofii în general s'au dezvoltat bine și au avut prețuri bune. *Paprica* cualitativ a fost bună, cuantitativ de mijloc; exportul, cu deosebire în Segedin, crește din an în an.

Exportul *tutunului* în anii din urmă a început a crește, în 1889 în și mai mare măsură. În privința cualitativă producțiunea însă nu se ridică ci decade din an în an.

Recolta *hemeiului* a fost mai slabă decât în 1898.

Pe teritoriul unor camere au început a se face încercări cu succes cu cultura *orezului*; în an. tr. la Segedin nu a prea isbutit. Calitatea de altfel e excelentă.

Comerțul cu *ceapă* pe teritoriul camerei comerciale a Aradului s'a pornit bine; exportul este în creștere.

Producțiunea de vin în parte precumpănitoare a fost mijlocie, atât cualitativ cât și cuantitativ. Reconstruirea viilor s'a pornit în întregă țeara și în multe locuri s'a ajuns la rezultate frumoase.

Pe teritoriul camerei comerciale a Aradului și Brașovului s'a produs de 4—5 ori atâta vin ca în anul precedent; în privința cualitativă însă a rămas departe înderetul celui din 1898. Atât cualitativ cât și cuantitativ recolta a fost bună pe teritoriul cam. Timișoarei; s'a ridicat producțiunea în circumscripțiunea Oradiei, mijlocie a fost pe teritoriul com. Cluj; aproape slabă la Debrețin, de mijloc slabă la Segedin.

Din cauza numeroaselor falsificări, comerțul cu vin din patrie s'a discreditat înaintea străinătății. Păgubitor a fost influențat mai departe comerțul cu vin prin invasiunea vinurilor italiene. De deci de ani nu s'a observat o circulațiune mai slabă chiar pe teritoriul camerelor celor mai însemnate în privința comerțului cu vin, s. e. Arad, Budapesta, Iaurin, Casovia, Peciu, Oradea și Poșon. Pe teritoriul camerei Peciu s'au făcut încercări de a se înființa însoțiri de pivnițe, însă fără succes. La Segedin o astfel de însoțire este în stadiul de a se organiza.

Comerțul cu poame a început a se dezvolta mai sistematic în unele regiuni ale țării, s. e. pe teritoriul camerei Budapesta, Iaurin, Cluj și Timișoara.

Cultura mătasei a fost în decadință, atât cu privire la numărul cultivațiilor cât și în privința cualității gogoșelor produse; cauza este prețul slab, cu care se răscumpără gogoșele, și lipsa frăgarilor. Rapoartele camerelor din Iaurin, Peciu, Segedin, Timișoara și Agram adevăresc aceasta. Singur pe teritoriul camerei Arad se arată un progres frumos în cultura mătasei.

Prăsila animalelor și comerțul cu ele au luat avânt îmbucurător aproape în toată țeara. *Comerțul cu vite cornute* s'a îmbunătățit față de cel din 1898, exportul fiind cu mult mai mare. *Comerțul cu cai* a fost în general vioiu; numai *Comerțul de porci* s'a redus mult din cauza perirei porcilor de ciumă. *Comerțul de oi* perde neinterupt din înseamnăte. *Comerțul cu galițe* a fost diferit: la Arad mijlociu, la Cluj cu mari undulațiuni, etc. Ca o nevoie mare a acestui comerț se semnalează din toate părțile întârzierea și scumpetea transportului.

Productele animale. Între aceste s'a distins *comerțul cu lână*, al cărei preț s'a ridicat la un nivel neașteptat pe teritoriul camerelor: Arad, Besztercze-Bánya, Budapesta, Debrețin, Iaurin, Segedin și Mișcolț. *Comerțul cu piei brute* a fost îndestulitor pe teritoriul camerelor: Besztercze-Bánya, Iaurin, Segedin și Zengg, iar lent a fost pe teritoriul camerei Arad. *Comerțul cu pene* a fost mai bun ca în anii trecuți la Iaurin și Segedin. În regiunile nordice a stagnat din cauza concurenței, ce-i face importul de pene din Rusia.

Adunarea de oase (în legătură cu *negotul de sdrențe*) a decăzut pe teritoriul camerelor: Segedin și Arad.

Producțiunea de miere și ceară și comerțul cu ele au fost foarte varii. Pentru stupărit an. 1899 a fost din cale afară rău în toate părțile țării.

Comerțul pentru valorisarea oaelor a fost favorabil. Circulațiunea a fost vioae pe teritoriul camerelor: Arad, Debrețin, Șopron și Timișoara.

Între produsele animale *unsoarea* joacă un rol însemnat; unsoarea de porc americană și unsoarea artificială îi face unsoarei noastre mare concurență, iar producăunilor pagube însemnate; ca aparițiune îmbucurătoare se poate socoti în această privință împregiurarea, că anul trecut pe teritoriul camerei Budapesta, importul american s'a sistat cu desevirșire, ridicându-se exportul de unsoare și slănină; asemenea tendință s'a arătat și la Peciu, Cașovia și Segedin.

Despre *lapte și produsele lui* se raportează numai din partea camerelor Casovia și Șopron. La Cașovia pregătirea cașului a făcut progres îmbucurător; iar pe teritoriul camerei Șopron laptele și produsele lui joacă un rol însemnat atât în circulațiunea internă, cât și în export. S'a exportat în Austria o cantitate foarte mare de lapte, romadur și caș groier.

Posiția *comerțului de lemne* a fost în preponderanță nefavorabilă; în unele circumscripțiuni însă a fost normală, în altele foarte bună. Mai mulțamiți cu rezultatul afacerilor au fost pe teritoriile camerelor: Cluj, Segedin, Șopron, Oradea mare și Agram.

Posiția *Comerțului de fer* se poate numi nefavorabilă mai în toată țeara. Mai des se fac plângeri contra cartelului de fer și a poziției grele a tuturor ramurilor industriale cari prelucră ferul, cum și asupra altor împregiurări nefavorabile.

Comerțul de piele în general a fost nefavorabil; dar excepțiuni au fost și aici. Numai comercianții din circumscripțiunea Debrețin și-au în-

cheiat bilanțul cu profit indestulitor. La Arad, Segedin și cu deosebire la Brașov se semnaleză decadință aproape totală.

Caracteristica generală a tuturor ramurilor *comerțiului de detalii* este nefavorabilă; toate camerele comerciale se plâng contra voiajorilor fabricelor austriace, contra cartelului fabricelor și de concurență, cari toate, împreună cu poziția rea financiară, au cauzat pagube simțite comercianților de detalii din provincie. Pe lângă aceste se plâng foarte mult și de concurența ilegală a *însoțirilor de consum* înființate cu scopuri politice, cari au făcut insuportabilă poziția micilor comercianți din orașele și satele mai mici de provincie.

Ca un exemplu de împregiurări nefavorabile în privința comerțiului de detalii vom aminti unele plângeri relevate în raportul camerei comerciale din Arad, unde vinzările au fost neînsemnate, folosul mic, încasso cât se poate mai rău. În an. tr. s'au declarat 26 falimente comerciale. Comerțul de sticlă și porcelan în semestrul al doilea a dat înderēt. Articollor textili, de modă și de lux le-au cauzat cele mai mari neajunsuri voiajorii firmelor din Viena și B.-Pesta. Circulațiunea articollor de spicerie și coloniale a fost cu 20—30% mai slabă decât an. tr. Procurarea marfei și încasso au fost deopotrivă rele.

Pe teritoriul camerei Brașov mișcarea comerțiului de detalii nu a fost mai vie; asemenea și în alte multe părți.

Pe teritoriul camerelor Cașovia și Peciu s'au înmulțit societățile de consum, a căror concurență a făcut să sufere îndeosebi comerțul de articoli coloniali, pe lângă că au tângit și ele. La Peciu aceste societăți s'au sporit cu 20 față de an. 1898.

Comerțul maritim. În calculul de pe an. trecut, *Fiume* arată o schimbare însemnată în privința comerțiului maritim. În urma recoltei mai bune a an. tr. exportul produselor din țeară s'a avântat puternic, iar importul bucatelor externe s'a restrins. Industria zăharului încă a contribuit la ridicarea exportului. Importul a fost cu peste 400,000 măji metrice mai mic, și exportul cu peste 1.300,000 m. m. mai mare decât cu doi și jumătate ani înainte. Circulațiunea portului Fiume s'a ridicat cu 167 năi, cu 194,133 tone.

Ce privește singuraticii articoli, importul *cafelei* a scăzut, al *piperei*, *lămâilor* și *portocalelor* s'a ridicat. Exportul de *zăhar* a întrecut cu un pătrar pe cel din an. precedent. Importul de *tutun* a crescut față de export. A mai crescut importul *orezului*; dar s'a redus importul *bucatelor*, *făinei*, *păstăioaselor* și *tărîțelor*, iar după secere a încetat cu totul. A scăzut și importul prunelor uscate, al peilor brute, al oleurilor de plante, al cărbunilor de pământ, al vinului, al cănepei și iutei brute, al asfaltului, etc.

Afară de articolii numiți a mai crescut și exportul următorilor articoli: al spiritului, al lemnelor, al celulozei, al hârtiei, al taninului, etc.

Industria. Situațiunea generală a industriei în 1899 a fost nefavorabilă. Adevărat, că în unii rami industriali s'a arătat și ceva avânt, dar

în cei mai mulți a fost stagnare sau chiar decadință. Causele comune ale nevoilor industriei au fost lipsa generală de bani, înrăirea impregiurărilor de credit, procentele ridicate, etc. Cu toate acestea acțiunea de dezvoltare și părtinire a industriei, pornindu-se mai cu sistem, a întărit încrederea; creșterea treptată a volii de muncă și a rezoluțiunii apare pe întreagă linia.

Despre acțiunea dezvoltării industriale în an. tr. remarcăm la acest loc următoarele:

Pentru *ajutorarea fabricilor* ministrul de comerț a contribuit cu 395,400 cor.; din această sumă 205,600 cor. pentru ajutorarea fabricilor mai vechi. Pentru cele ce sunt a se înființa din nou, a dat 542,000 cor.

Cu ingerența ministrului s'au fundat, respective s'a asigurat înființarea la 23 fabrici, și s'a asigurat existența și extensiunea la 17 fabrici. Dintre fabricile cele noue 8 sunt pentru *industria textilă*, 5 pentru *industriile chimice*. *Fabrici de fer și metale* s'au înființat respective lărgit 5, și s'a asigurat existența la 7. Alte fabrici noue: 2 de *pele*, 1 de *hârtie*, 1 de *ceramică*, 1 întreprindere industrială *minieră*. Între cele lărgite au fost: 1 de *oțet*, 1 pentru scule de *peatră*, 1 pentru confecționarea *icoanelor sfinte*, etc. către sfârșitul an. 1899 a fost pertractată chestiunea înființării a 31 întreprinderi noue de fabrici mai mari, între cari 14 textile, 6 chimice, 2 de fer și mașini, una de ghete, 2 de briquete și 2 pentru lucrarea lemnului.

De fapt s'au înființat în 1899 și și-au început activitatea în întreagă țeara 178 fabrici cu un capital în sumă rotundă de 20 milioane și cu 4000 muncitori. Între aceste se numeră și cele înființate și asigurate de ministeriu.

Fabricile înființate aparțin următoarelor ramuri industriale: 13 chimice, 73 pentru alimentare (în preponderanță mici mori cu vapor), 21 fabrici de spirt și bere, 20 de ceramică și sticlă, 9 de fer și metale, 22 de lemn, 1 de piele, 1 de hârtie, 4 de țesut, 1 de îmbrăcăminte, 1 de mobile, 1 de edificat, 2 de mașini, 2 de electricitate și 2 mixte.

Dintre dispozițiunile luate de minister în privința sprijinirii *industriei mici* enumerăm următoarele: s'au donat mașini în preț de 28,096 coroane. Pentru *cualificarea elevilor de meserii* (îndeosebi pentru așezarea la meserii a tinerimei secuiesci) 43,600 cor. Pentru *procurarea materiilor necesare* la întreprinderile de transport 10,600 cor. Pentru *cursurile practice* de calificare pe sama meseriașilor 12,200 cor. *Expoziții de industria mică* (4) 22,400 cor.

De sprijin însemnat au fost împărțite și *asociațiunile micilor industriasi*.

Obiectele de piele pentru trebuințele armatei comune din Ungaria (25 %) din 1899 începând au fost împărțite spre efectuare între micii industriași, ceea-ce este un mare avantaj pentru industria ungară. În muzeul technologic s'a făcut experimentare cu *motori pentru industria mică*. S'a dat impuls la discuțiuni pentru ca funcționarea *corporațiunilor industriale* să

devină mai cu efect. S'au făcut dispozițiuni spre a asigura benzină cât mai efitină pe seama micilor industriași, ca cu chipul acesta să se poată răspândi cât mai mult *motorii cu benzină*. În fine s'au făcut pregătirile pentru organizarea regnicolară: *a instrucției în ateliere, a expozițiilor învățăceilor de meserii și a calfelor*, cum și în chestia *examenelor voluntare a elevilor de meserii*.

Afară de aceste s'a adus legea cu privire la *favorurile ce statul acordă industriei*; între aceste amintim reorganizarea *museului comercial*, comuncarea *extraselor din rapoartele consulare*, dispozițiunile pentru îmbunătățirea *transportului*, pentru îmbunătățirea poziției critice *a industriei de hârtie, a industriei de sticlă și a industriei edile*, mai departe pașii făcuți în *chestia producțiunii și consumului din patrie*, cum și favorurile pentru ameliorarea poziției economice a *comitatelor rutene*.

Corporațiunile industriale. În viața acestor corporațiuni peste tot nu s'a făcut a. tr. un spor vădit; căci această instituțiune nu a ocupat teren și nu a devenit mai populară.

Chestia însoțirilor micilor industriași se presentă astfel: s'au înființat 20 însoțiri cu 1899 membri, cu 4881 acțiuni în valoare nominală de 223,164 cor.; s'au reorganizat 5 însoțiri cu 255 membri, cu 1567 acțiuni în valoare de 99,200 cor., și s'a pertractat chestia înființării a 6 însoțiri cu 433 membri, cu 930 acțiuni în valoare de 235,309 cor. Deci în total 31 însoțiri, cu 2857 membri, cu 7378 acțiuni și cu un capital propriu al micilor industriași de 557,673 cor.

Ajutor dela stat au căpătat cele 20 însoțiri fondate în 1899, și anume 126,400 cor.

Peste tot numărul însoțirilor întemeiate de industriași au rămas îndărătul celor înființate de agricultori, cari, s. e. numai în camera Segedinului au înființat 26 însoțiri de lăptărit și alte 16 sunt pe cale de a se înființa, împreună și o însoțire de pivnițe, față de câteva însoțiri de industriași.

Cassele pentru ajutorarea bolnavilor încă au avut o poziție grea în a. tr. Din rapoartele camerelor omul își câștigă impresia, că starea acestora nu s'a ameliorat. În rapoartele multor camere nu aflăm date despre starea acestor casse.

Instrucțiunea industrială și comercială înaintează încet, dar sigur și neîntrerupt. Se remarcă progres hotărît chiar și pe treapta cea mai de jos și mai puțin îngrijită — în instrucția elevilor de meserie. Tot mai mult dau înainte cursurile pentru instruirea sodalilor meseriași, cursurile comerciale și industriale pentru fete, cele pentru învățăceii dela comerț, cele pentru industria de casă, etc.

Chestiunea muncitorilor nu presentă abnormități mai mari. Cu câteva excepțiuni și poziția patronilor a fost destul de favorabilă. Muncitori au fost doar mai mulți decât trebuie.

Stagnarea industriei *miniere* a avut influință stricăcioasă asupra dezvoltării minelor *de cărbuni*. Referințele nefavorabile ale lucrătorilor au în-

fluințat foarte mult producțiunea de cărbuni. Decadința industriei edile și în legătură cu aceasta a industriei de cărămizi și țigle a cauzat reducerea consumului. Prețurile n'au fost favorabile.

Mineritul ferului crud s'a ridicat aproape pretutindenea sub influința impregiurărilor favorabile de valorisare. O parte însemnată de fer s'a exportat, altă parte s'a prelucrat în turnătoriile de pe teritorul camerelor de unde s'a scos.

Despre *mineritul aurului* pe teritorul camerei Arad se notează ridicarea producțiunii; pe teritorul camerei *Mișcolț* însă producțiunea a fost mai puțin însemnată.

Fabricarea ferului a dat înderēt față de an. 1898. În multe locuri a stagnat fabricarea mașinilor, cazanelor, vagoanelor ș. a. înainte de toate sub influința recoltei slabe. Mărfurilor maghiare li se dă ce e drept întâietate în Peninsula-Balcanică, dar acest export ne costă mari jertfe, și totuși față cu importul abia se poate lua în considerațiune. Impregiurările n'au fost mai favorabile nici *fabricării plumbului și cositorului* și nici *industriei de smălțuit a vaselor*. În fabricarea *mobilelor de fer și aramă* încă nu s'a constatat o îmbunătățire mai simțitoare.

Industriile pentru prelucrarea ferului și metalelor — cu puține excepțiuni — au avut în general o soarte tristă în a. trecut.

Fabricarea obiectelor de aur și argint, sub presiunea concurenței străine, nu poate lua avânt.

Mijloacele de comunicațiune. Fabricarea de bastimente în camera Budapestei a fost sub minim. Șantierul din Fiume s'a ocupat mai numai cu reparări și cu lărgirea docurilor. La Zengg șantierul asemenea a decădut. *Caretaria* a avut succese diferite în diferitele camere comerciale. Singur caretarii din camera Debreținului n'au avut cauză a se plânge.

Industria de electricitate se poate privi ca industrie productivă mai numai pe teritorul camerelor Budapesta și Poșon. Poziția ramilor de industrie, în al căror serviciu este pusă electricitatea, a fost bună, în unele locuri foarte bună. Întrebuițarea electricității se respândesce neîntrerupt în patria noastră. *Fabricarea de cabluri* pe teritorul camerei Poșon a progresat în mod real și, pe lângă toate pedecile și concurența, s'au exportat în Austria, Franca, Italia, Anglia și România.

Industria de peatră, de pământ și de sticlă. Dintre acești rami înrudiți industria de peatră și fabricarea cărămidei — cu singuratece excepțiuni — n'au prosperat; îndeosebi cea din urmă, din cauza decadinței industriei edile, a suferit mult în partea cea mai mare a camerelor comerciale. Stagnarea industriei edile a influințat pretutindenea nefavorabil și asupra *fabricării cimentului*. *Industria de asfalt* de asemenea a fost deprimată prin concurența marilor întreprinderi cu sediul în capitală. Nu mai puțin *industria arderii varului*. *Fabricarea cuptoarelor de pământ* se desvoaltă frumos pe teritorul camerelor Beszterczebánya și Peciu. *Industria mică a olăritului* decade hotărît în cele mai multe locuri în urma concurenței ce-i face in-

dustria de fabrică. Din cele mai multe camere se aud plângeri contra marelui concurență ce împingă *fabricatele de piatră, de ghips, de porcelan, etc.*

Industria de sticlă încă a avut să ducă o luptă grea cu industria similară austriacă neasemănat mai puternică; totuși această industrie progresa în mod constant atât cantitativ cât și calitativ. Și referințele de valorisare s'au ameliorat.

Industria de lemn în general n'a prosperat în an. tr. Atât pentru *ferestraiele* mănate de apă și de vapor, cât și pentru *industriile manuale pentru prelucrarea lemnului*, s. e. *măsăritul, bărdășitul, etc.* an. tr. a fost nefavorabil. Excepțiune au făcut camerele: Debrețin, Oradea și Șopron. Atelierul și fabrica dela Chvojnica pentru confecționarea *jucăriilor de copii* își desface înlăuntrul țerii toate fabricatele. *Industria butnăritului* decade în cele mai multe regiuni ale țerii. *Industria strungăritului* în unele locuri (Debrețin) este în apunere.

Industria de piele. Poziția acestei industrii în cea mai mare parte ne-a înfățișat o icoană posomorită. Poziția fabricilor mari de piele a fost foarte tristă. Prețul peilor brute s'a ridicat în mare măsură, concurența externă și unele greutăți în privința valorisării, apoi impregiurările grele financiare, etc., toate acestea au contribuit în defavorul acestei industrii. Mica industrie a tăbăcăritului, și unde se mai ține, duce o luptă între viață și moarte; iar poziția micilor industriași, cari prelucră pielea — în-deosebi cismarii și păpucarii — în urma importării în masă a fabricatelor austriace a ajuns în desperare. Ceva ajutor li s'a întins acestor industriași prin impregiurarea, ca li s'a dat ocaziune să furnizeze obiecte trebuincioase miliției.

Industria de tors și textilă a avut în general o poziție nefavorabilă, în urma concurenței austriace, cum și în urma scumpirei materialului brut, în-deosebi a lânii și bumbacului. Totuși acest ram de industrie s'a și dezvoltat în unele părți, în urma acțiunii în stil mare pornită de ministrul de comerț; căci dintre fabrici, în locul prim, cele pentru industria textilă au fost luate în considerațiune, sprijinite fiind din partea statului, cum s'a arătat și în alt loc al acestui articol. *Industria de postav* a făcut treburi mai bune în Ardeal. Exportul spre orient a lăsat mult de dorit. *Fabricarea flaneliei* a luat avânt îmbucurător la Sighișoara. *Industria de bumbac* în general s'a ridicat.

Industria de mătășă este în dezvoltare în întreagă țeara. Inspectoratul regn. de sericultură a înființat o torcătorie nouă pe teritoriul camerei Peciu, fabrica dela Vimpác (Șopron) se va lărgi, iar la S. Gotthard se zidesce o fabrică de tors în proporții mai mari.

Țesăturile de iută și de pânză au isbutit numai de mijloc bine.

Industria cănepei, anume fabricarea funiilor, încât privesce fabricile, a fost în impregiurări normale; încât privesce industria manuală a pornit spre decadință. În *industria de văpsit* s'au arătat îmbunătățiri față de an. 1898. *Industriei împletitului* îi face mare concurență industria austriacă.

Industria pentru confecționarea vestmintelor s'a luptat cu aceleași nevoi ca și ceilalți rami de industrie: poziția economică nefavorabilă și concurența austriacă. Croitorii, cojocarii, pălărierii, etc., în unele locuri au încercat să se ajute pe calea însoțirilor, dar cu slab rezultat. *Industria de pălării* în mare parte a țerii s'a transformat cu totul în comerț de pălării.

Industria de hârtie în general nu a avut poziție favorabilă. Hârtia din Austria îi face mare concurență. Unele fabrici n'au lucrat întreg anul, ca la Arad, altele au lucrat cu deficit, s. e. la Turda; iar altele numai înzadar au încercat să ridice prețul hârtiei, *Compactoria* a fost în împregiurări corespunzătoare numai la Oradea și Peciu.

Industria de alimentație și a morăritului. Industria morăritului, care este una din cele mai de căpetenie în Ungaria, s'a luptat și ea cu destule nevoi în 1899, nevoi cari sunt a se căuta chiar în supraproducțiune. Morile cele mari din Budapesta au făcut concurență celor din provincie. Disproporția între prețul grâului și făinei a fost mare. *Franzelarii și cofetarii*, etc., cari prelucră făina, încă nu se laudă cu afacerile din an. tr.

Industria de spirt mai pretutindene a avut poziție grea, parte pentru scăderea contingentului în favorul fabricelor, de spirt, parte din cauza supraproducțiunii, parte din alte cauze.

Industria de bere încă a avut un an rău de afaceri. Între nevoile vechi, cel mai mare este, că berea din provincă nu este căutată. Între nevoile actuale se numără noua dare de consum foarte ridicată, iar unde și unde timpul nefavorabil.

Fabricarea oțetului a decăzut în cea mai mare parte a țerii. Causele: înmulțirea peste măsură a fabricilor, și ca urmare supraproducțiunea, etc.

Exportul *apelor minerale* a fost mai favorabil decât în anii trecuți.

Fabricarea de soda se poate numi industrie locală; nici cu ea nu s'au întemplat afaceri indestulitoare.

Fabricarea zahărului în general a progresat; asemenea și fabricarea zaharicalelor și ciocoladei.

Industria de carne, îndeosebi fabricarea de *salamă* s'a mișcat între extreme. Productele din unele camere s'au valorat bine, parte în interiorul țerii, parte în afară; în altele s'au vândut cu pierderi. Camera din Poșon face amintire despre o *fabrică nouă de conserve*, care a încheiat bine an. prim.

Industria chimică. Ridicarea vămii pentru *petroleul brut* a fost favorabilă acestei industrii. *Fabricarea serobelei* a fost normală în toată țeara. Față de răul mers al *fabricării săpunului* s'au ivit plângeri. *Fabrica de dinamită* din Poșon are să poarte luptă grea cu concurența străină; asemenea și alte industrii chimice, s. e. *fabricarea luminelor de stearină*, etc. Altele se susțin mai bine sau mai rău ș. e. *industria fabricării lemnușelor, a făinei de oase, a gunoiului măestrit, a colorilor, a spodiului, a taninului, a superfosfatului*, etc., etc.

Industria edilă a fost peste tot în împregiurări critice.

Industria imprimeriei a mers bine în vr'o 5 camere; în celelalte mai mult rău decât bine, din cauza lipsei de lucru.

Industria de casă. Pentru ridicarea acestei industrii au dezvoltat activitate multilaterală atât guvernul cât și singuraticele camere, asociațiuni și comitete.

Dintre dispozițiunile ministrului de comerțu amintim următoarele: în scopul acestei industrii a dat un ajutor total de 74,868 cor. *Bazarul industriei de casă din Budapesta* l'a predat unui consorțiu comercial. A dat ajutor micilor industriași de olărie, a cumpărat resboaie, mașini de mână, etc. pentru 27 industriași de casă în suma de 17,568 cor. *Cursuri de calificățiune* s'au ținut 6, dintre cari 2 pentru impletitul de corfe, câte unul pentru olărie, impletitul de dantele și pentru gățirea ghetelor-halina. *Ate-liere stabile pentru industria de casă* a organizat 9, toate în comitate rutenesci. A organizat un consorțiu industrial pentru țesut — cu 425 resboaie — în comit. Lipto și Arva, etc., etc. Din partea multor camere comerciale încă s'a dezvoltat frumoasă activitate pentru promovarea industriei de casă.

Despre chestiile financiare și de credit — nefavorabile în toată țeara — s'a mai vorbit și în alt loc al acestui articol.

Circulațiunea casselor de păstrare *postale*, de cheque și clearing se ridică foarte încet.

Comunicațiunea. În rețeaua *căilor ferate* nu s'au întemplat schimbări mai însemnate. Circulațiunea de mărfuri, pe căile ferate mai ales, a scăzut, cea de persoane a fost normală. Circulațiunea *corăbiilor marine* arată o creștere însemnată. În contra *postei, telegrafului și telefonului*, nu s'a făcut excepționări, decât în contra ridicării taxei pentru telefon. Starea *căilor de comunicațiune* ale statului și comitatense este indestulitoare, a celor comunale în unele locuri foarte rea.

Despre *asigurațiuni* se face amintire numai în rapoartele camerelor Cluj, Cașovia și Agram. Societățile de asigurare de pe terit. camerii din urmă au lucrat cu câștig.

În privința *têrgurilor* unele camere repetează plângerile vechi.

În contra *industriei din penitențiare* se fac plângeri multe.

Schimbările de posesiuni în unele locuri s'au imputinat, îndeosebi schimbările prin licitațiuni; de asemenea s'au imputinat numărul *proceselor* comerciale și de cambii.

Camera din Poșon amintesc despre o *expoziție industrială* locală, care a fost foarte succasă.

LEGISLAȚIUNE.

Situația tesaurului în 1899 și budgetul anului 1901. În ședința dietei din 10 Octombore a. c. ministrul de finanțe a prezentat proiectul de budget pe 1901, și l'a însoțit cu un exposeu mai lung, din care vom scoate părțile mai importante din punctul nostru de vedere.

Budgetul presintă cifrele următoare:

EROGAȚIUNI:

		față de 1900 prelininat mai mult mai puțin	
<i>A. Cheltueli ordinare:</i>			
1.	Lista civilă și cancelaria de curte	Cor. 9,482.144	21.961
2.	Dieta	" 3,570.432	38.680
3.	Cheltueli comune	" 65,923.497	2,561.126
4.	Pensiuni	" 19,490.956	405.737
5.	Datorii de stat	" 259,964.560	1,510.827
6.	Împrumuturi pentru singuraticele resorturi	" 8,397.319	225.520
7.	Datorii preluate prin primirea de linii ferate garantate	" 27,350.106	15.804
8.	Administrarea internă a Croației—Slavonia	" 16,926.513	29.629
9.	Ministeriul de interne	" 41,843.860	883.537
10.	" " finanțe	" 176,691.681	6,055.629
11.	" " comerț	" 188,744.045	7,909.928
12.	" " agricultură	" 45,337.315	2,793.832
13.	" " culte și instrucțiune	" 31,294.546	1,978.294
14.	" " justiție	" 36,492.491	509.037
15.	" " honveți	" 36,568.698	204.119
16.	Diverse	" 2,418.340	81.013
Total . Cor.		970,496.503	19,042.598
			6,182.075
			12,860.523

B. Cheltueli extraordinare.

I. Poziții transitoare:			
1.	Cheltueli comune	Cor. 16,394.828	4,180.601
2.	Ministeriile	" 14,084.778	21,694.823
3.	Diverse	" 292.228	12.918
Total . Cor.		30,771.834	4,193.519
			21,694.823
			17,501.304
II. Investiții:			
1.	Edificarea parlamentului	Cor. 1,700.000	
2.	Singuraticele ministerii	" 28,232.080	
3.	Investiri la liniile ferate reg. ung.	" 25,346.090	5,346.000
Total . Cor.		55,278.080	5,346.000
			4,294.875
			1,051.125

VENITE:

<i>A. Venite ordinare:</i>			
1.	Datorii dela stat	Cor. 2,849.317	21,481
2.	Ministeriul de interne	" 7,867.497	128.099
3.	" " finanțe	" 687,121.467	4,097.421
4.	" " comerț	" 268,606.725	9,032.689
5.	" " agricultură	" 38,924.077	1,098.985
6.	Celelalte ministerii, etc.	" 7,401.313	197.079
Cor.		1012,770.396	14,575.754
<i>Venite extraordinare:</i>			
1.	Ministeriul de finanțe	Cor. 4,893.700	20,735.030
2.	" " justiție	" 2.000	1,322.000
3.	Celelalte ministerii, etc.	" 13,570.201	1,565.831
4.	Împrumut de investiții în liniile fer. r. ung.	" 25,346.000	5,346.600
Cor.		43,811.901	5,346.000
			23,622.861
			17,276.861

	Bilanțul ordinar presintă:	față de 1900 preliminar mai mult mai puțin
Cheltueli ordinare	Cor.	970,496.503
Venite ordinare	„	1012,770.396
	<u>Escedent . Cor.</u>	<u>42,273.893</u>

	Bilanțul general:		
Cheltueli totale	Cor.	1.001,268.337	4,640.781
Investiri	„	55,278.080	1,051.125
		<u>1.056,546.417</u>	<u>3,589.656</u>
Venite totale	Cor.	1.056,582.297	3,701.107
	<u>Escedent . Cor.</u>	<u>35.880</u>	<u>111.451</u>

Ministrul de finanțe în expozeul său dela început accentuează, că *anul expirat* nu se poate număra în privința economică între anii cei buni. Seceriș mijlociu, prețuri scădute pentru cereale, scumpete extraordinară a numărăriiului, urcare neauđită a etalcnului de interese în Europa întreagă, și împrejurarea că resursele financiare, din cari s'a nutrit viața noastră economică un șir îndelungat de ani pe calea creditului, ni s'au închis, iar urmarea a fost reducerea isvoarelor de venit; toate acestea formează caracteristica anului expirat. De aci mănecând ne-am fi putut aștepta ca și rezultatele economiei de stat să fie nefavorabile.

Dar că nu s'a întemplat astfel, este a se mulțami de o parte îngrijirei cu care a fost compus budgetul, de altă parte rigoarei cu care s'a executat. Anume cheltuelile s'au preliminar astfel ca să poată corespunde tuturor așteptărilor juste, iar venitele s'au proiectat atât de modest, încât chiar și între împrejurări economice nefavorabile statul să nu fie espus la surprinderi.

După budgetul anului 1899 escedentul era de fl. 51.457, dar prin legi ulterioare guvernul a fost autorisat a cheltui peste budget fl. 13,242.000.

Cu toate acestea situația tesaurului pe a. esp. arată că venitele nu numai au acoperit și cheltuelile ulterior statorite, ci au dat și un prisos de 15,900.000 fl., așa că escedentul brut pe basa preliminarului face 29,200.000 fl. Dacă rectificăm la cheltueli și la venite acele poziții, cari nu privesc direct statul, pe baza preliminarului, ar rămâne de acoperit un deficit de 12,258.000 fl., iar venitele după acoperirea și a acestor cheltueli ulterioare dau un escedent de 23,016.000 fl. De aci rezultă că situația față de preliminar se presintă cu 35,274.000 mai favorabil.

Peste preliminar au intrat din contribuțiuni directe 16,700.000 fl., din dare de consum 11,585.000 fl., dela tabac 2,328.000 fl., etc, iar la erogațiuni nu numai că nu s'a trecut peste totalul preliminar, dar s'a făcut și o economie de 3,222.000 fl.

După aceste reflexiuni asupra budgetului a. tr. ajunge să vorbească despre *preliminariul a. 1901*, spunând că acela se învêrte între marginile generale ale anului precedent.

La cea d'ântăi privire se vede o scădere atât la venite cât și la cheltueli, care e motivată cu lipsa unui titlu din budgetul a. 1901, anume speșele mari și venitele împreunate cu baterea monetelor.

La detalii arată că cheltuelile comune s'au sporit, și anume cele ordinare cu 2,561.000 coroane, cele extraordinare cu 4,180.000 coroane pe baza hotărârilor delegațiunilor și a fixărei nouă a cuotei la $33\frac{3}{4}\%$. Datoria de stat recere mai mult cu 1,510.000 coroane pentru împrumutul de 4% . Mai amănunțit se ocupă cu resortul propriu (de *finanțe*) în care a redus cheltuelile în total cu $27\frac{1}{2}$ milioane coroane, dar considerând că și venitele acestui portfel presintă o scădere de 16,637.000 coroane, bilanțul acestui resort arată o îmbunătățire de 10,867.000 coroane.

Spesele s'au redus la monete cu 1,044.000 coroane, la usinele de fer cu 5,856.000 și cu 21,451.000 coroane la cheltueli estraordinare, mai ales în urma sistării baterii de piese de câte cinci coroane. Aci atinge ministrul și *chestia regulării valutei*, arătând stadiul de acum și lucrările cele mai apropiate în legătură cu aceasta. Amintesce schimbările introduse la Banca austro-ungară pe baza statutului nou, și raportează cu satisfacție despre regularea datoriei de 80 milioane la bancă, o poziție aceasta de mare însemnătate pentru regularea valutei. Spune că din piesele nouă de cinci coroane până acum s'au pus în circulațiune 60 milioane coroane și în schimb s'au retras note de stat de cinci fl. de aceiaș sumă. Notele de 10 coroane sunt în lucrare și vor fi puse în circulațiune în primele luni ale a. v. Iar cu privire la notele de 10 fiorini s'au învoit ambele guverne cu banca, ca pe acelea să le retragă din circulațiune înainte de emisiunea notelor de țece coroane, înlocuindu-le cu notele de douăzeci de coroane. În urma acestei învoeli banca a început emiterea notelor de 20 coroane din 20 Septembrie c.

Planul ambelor guverne este, ca la punerea în circulațiune a notelor de 10 coroane, să deă o ordinațiune, prin care să resilieze întreagă categoria notelor de stat de cinci și cincideci fiorini, stabilind un termen scurt pentru încetarea cursului lor forțat. Această împrejurare este de importanță mare la regularea valutei, pentrucă acesta va fi termenul pentru care guvernele sunt datoare în sensul legăi să presinte corpurilor legiuitoare proiecte despre începerea plăților în aur.

Toate aceste dispozițiuni sunt oare-cum formalități pregătitoare, iar rezolvarea problemei celei mai importante, adecă introducerea monetelor de aur în circulațiune și efectuiera plăților, este lăsată în grijă băncii de emisiune pe lângă concursul regimului și al legislațiunei. Și dacă vom compara stokol metalic al băncii austro-ungare cu circulațiunea de note, vom vedé că acela, atât ce privesce cuantitatea, cât și compositiunea, este de așa, încât banca poate liniștit concura cu celelalte bănci de emisiune din Europa.

După această abatere se întoarce la preliminar și continuă cu *ministeriul de comerțiu*. Din cerințele acestui resort suma enormă de 219,715.000 coroane se întrebuițează pentru perfecționarea mijloacelor de circulațiune ale țării, șosele, postă, telegraf, navigațiune, linii ferate, cari de altă parte presintă la venite 265 milioane coroane.

Pentru scopuri comerciale și industriale sunt prevădute numai 4.762.700 coroane. În total acest ministeriu arată la cheltueli un plus față de a. tr. de 12,658.568 coroane, care însă este pe deplin echilibrat prin creșterea venitului său cu 14,658.689 coroane.

Conducătoriul acestui resort a intervenit cu succes pe lângă ministeriul de război, ca să se dea industriei ungare partea ce-i compete din furnisările pentru armată și marină.

Ministeriul agriculturii are un preliminar de cheltueli cu 2,128.000 coroane mai mare, iar la venite numai un plus de 606.000 coroane, deci supererogate $1\frac{1}{2}$ milioane coroane. Acest ministeriu a pus în perspectivă sprijinirea asociațiilor, crearea de magazine pentru bucate prin mijlocirea asociațiilor, apoi ajutorarea culturii de poame, nobilitarea pomilor și valorarea fructelor, etc.

La acest loc presintă dietei și rezultatele ajunse de *reuniunea centrală de credit* a țerei, care a întrunit dela înființarea sa — în decurs de $1\frac{1}{2}$ ani — 868 de asociațiuni, dintre cari mai mult de jumătate s'au înființat de nou. Această reuniune conștientă de chemarea sa, caută să ridice economisirea, priceperea pentru afaceri și simțul de datorie al asociațiilor, deci îndeplinește o lucrare însemnată moralisătoare.

Până acum a acordat asociațiilor un credit de 30 mil. coroane, din care 24 mil. s'au folosit deja. Toate asociațiile au la olaltă peste 166.000 membri, cari participă cu mai mult de 17,720.0000 coroane, și cultivă în cea mai mare parte nu numai creditul agricol, ci ajutoră pe membrii și pe alte terene economice, precum: la procurarea de mijloace de hrană, bucate, mașini, etc. Duce, că nu poate trece mai departe fără ași exprima regretele sale, vedând că în afară de legăturile reuniunii se întemeiază asociațiuni pe basă *confesională*, pentru că se teme, că dispunând acelea de puține forțe și fiind isolate, nu vor pute susține concurența.

Urmează *ministeriul cultelor*. Budgetul acestuia este mai urcat cu 1,500.000 coroane din cauza trebuințelor celor 2 universități, politehnicului, școalelor medii, reale, de fete și mai ales ale școalelor populare de stat.

Peste celelalte poziții din erogate trecem și făcând concluziunea cheltuelilor găsim la cheltueli ordinare un supererogat de 12,860.523 coroane și la investiri de 1,051.125 coroane, iar la cheltuelile transitorii o reducere de 17,501.304, așa că în total cheltuelile scad cu 3,589.656 cor.

Ajungând la partea a II-a a budgetului la venite, remarcăm budgetul ministeriului de finanțe, unde se observă o creștere de 4,097.000 coroane, ceea ce se poate ușor realiza, dacă ținem cont numai de escedentul mult mai mare al dării directe și al dării de consum din a. tr., deși pentru usinele de fer, cu considerare la mersul slab al afacerilor, este preliminar un venit mai mic cu 7,451.000 coroane. La venitele extraordinare al acestui resort este o reducere de 21,000.000 coroane, deoarece cade venitul dela piesele de cinci coroane.

Ministeriul de comerț are creștere la venitele poștelor și telegrafelor de 3,300.000 coroane, la liniile ferate de stat de 5,214.000 coroane și la casa de păstrare postală de 274.000 cor.

În general venitele ordinare pe a. 1901 se urcă cu 14,575.754 cor. iar cele extraordinare scad cu 18,276.861 cor., deci s'au prelininat mai puțin cu 3,701.000 cor. Resumând constatăm că sunt prelininate la chel-tueli în total coroane 1.056,546.417 iar la venite 1.056,582.297 coroane, așa că escedentul face 35.880 coroane, dar de aici nu urmează că situa-țiunea tesaurului va fi mai rea în anul 1901, pentrucă erogatele ordinare sunt mai mici decât venitele ordinare cu 42,273.893 cor.

Analisând rezultatele legilor despre darea de consum, deși numai de scurt timp introduse pentru articolii furnisați de cealaltă parte a mo-narchiei, vedem, că Austria are să ne restituie pentru cei trei articoli de consum: zahăr, bere și ulei mineral pe cele 6 luni expirate 6,008.000 coroane.

Aceasta însemnează că noiele legi s'au dovedit practice din punct de vedere financiar.

Ce privesce *reforma dărilor directe* promisă de ministrul de finanțe la prezentarea budgetului din a. tr. spune, că lucrările pregătitoare s'au început și o parte este deja gata, însă din cauza greutăților neprevăzute, ce întimpină la resolvirea problemelor, a abundenței materialului și a scur-țimei de timp ce-i rămâne dietei actuale, a amēnat prezentarea proiectului promis.

Reforma dărilor directe este menită să delătore neajunsurile ce le are legea veche, deci mai bine să mai așteptăm puțin timp, până ce vom putea crea o lege corespundătoare cerințelor timpului de acum ca cea din Prusia și Austria.

În fine amintesc despre reforma *legii minelor*, care proiect se va presenta cât mai curând dietei. Necesitatea acestei legi este de mult sim-țită, dar greutatea cea mai mare a întimpinat la resolvirea chestiei cărbunilor de peatră. O părere este că acestia intocmai ca aurul sau argintul să se privească de minerale libere, altă părere tocmai contrară susține să rămānem la stările de acum, adecă la hotăririle comisiei curiale, și mai este și o a treia părere mijlocitoare, care însă nu s'a putut validita. Crede că resolvarea va fi posibilă în așa mod, ca să fie favorisată atât industria montanistică, cât și clasa proprietarilor prin creșterea valorii.

Proiectul de buget de present este debătut în comisiunea financiară și în curēnd se va pune la ordinea zilei în cameră.

JURISDICȚIUNE.

Decisiuni curiale.

Dreptul de opțiune asupra acțiunilor garantat acționarilor, se poate exercita în cas de amanetare a acțiunei vechi și prin posesorul ama-netului (prin creditor), dar numai în interesul și în numele acționarului.

(Curia reg. sub Nr. 329/900).

Numirea trassatului în cambiu este conform legii cambiale o recerință esențială, pe care nu o poate suplini nici împregiurarea că cambiul netrassat a fost mai târziu de fapt acceptat.

(Curia reg. sub Nr. 200/899 și 436/900).

*

Puterea de dovadă a registrelor comerciale. Cont-curentul în sine, fără dovadă despre comandarea și primirea marfei, cum se scie, încă nu dovedesce existența pretensiunii contate (înscrise în registru). Dacă însă debitorul comitent a acceptat fără nici o obiecțiune extrasele de cont-curent ce i s'au trimis din timp în timp, atunci el poate ridica ulterior față de cont-curentul înmanuat numai excepțiuni motivate, pe cari este dator a le proba.

(Curia reg. sub Nr. 518/900).

*
C

COMERCIU.

„*Concordia*”, societate comerc. pe acțiuni în Sibiu a convocat a *III-a adunare generală ordinară* a acționarilor pe Miercuri 14 Novembre n., 10 oare a. m., la Sibiu (Baiergasse Nr. 1). La ordinea zilei sunt puse următoarele obiecte: Raportul direcțiunii, bilanțul anului expirat, alegerea direcțiunii și a 2 membri în comitetul de supraveghiere. Acțiunile și eventual plenipotențele sunt a se depune la cassa societății cel mult până la 12 Nov. a. c. oarele 5 p. m.

Deodată cu convocarea adunării generale, „Concordia” publică următorul bilanț (cu 30 Iunie 1900):

Cassa în numărar	Cor. 4320·79	Capital social	Cor. 200,000—
Mobiliar	Cor. 17,829·08	Fond de rezervă	„ 506·28
Amortisare	„ 1,782·08	Div. cont. creditoare	„ 434,540·38
Din conturi debitoare	„ 324,564·85		
Mărfuri	„ 246,113·24		
Perdere	Cor. 33,248·04		
„ transpusă „ 10,752·74	„ 44,000·78		
	Cor. 635,046·66		Cor. 635,046·66

*

„*Mercur*”, societate comerc. în Dej și-a convocat a *III-a adunare generală ordinară* pe ziua de 6 Nov. a. c. La ordinea zilei au fost puse următoarele obiecte: Raport despre gestiunea anului expirat, decideri asupra susținerii sau *disolvării societății* și în fine alegerea direcțiunii și a comit. de supraveghiere (ev. a licuidătorilor). Despre conclusele acestei adunări până astăzi nu avem încă informațiuni.

AGRICULTURA.

Situațiunea agricolă.

În *Ungaria*. Conform raportului minist. de agricultură starea agriculturii noastre la 31 Oct. era următoarea: În jumătatea a doua a lunii Octobrie au căzut ploi repetițe abondente în o parte mare a țării. Prin aceste pământul a primit umezeală în astfel de grad, că lucrările de cultură, împedecate aproape cu desevêrsire prin uscăciune, au putut fi începute și executate cu toată puterea. Parțial ele s'au și sfișit. Asupra stricăciunii șoarecilor au intrat din nou plângeri; dela timpul ploios și rece se așteaptă perirea șoarecilor. Semănatul *bucatelor de toamnă* se continuă favorabil în întreagă țeara de când au început a cadé ploi, și în multe locuri ele au răsărit frumos; chiar și acolo unde din cauza uscăciunii semănăturile nu resărise de loc sau numai parțial, în urma ploilor o parte mare s'a recules bine. Sunt însă și regiuni, unde semănăturile nici acum n'au răsărit din cauza lipsei de ploaie. O parte mare a *semănăturilor de rapiță* a fost nimicită de uscăciune și insecte, astfel că a trebuit să se are și samene de nou. Recoltarea și înmagazinarea *napilor de nutreț* și *zăhar* s'a sfișit în cea mai mare parte. Napii de nutreț au dat un rezultat mai slab decât cei de zăhar. *Livézile și pășunile* în urma ploilor dau încă în unele locuri nutreț îndestulitor pe seama vitelor.

În *România* situațiunea agricolă în jumătatea a doua a lunii Octobrie s'a schimbat înspre bine, mulțămită ploilor ce au căzut mai în toată țeara. Semănăturile de toamnă se presintă destul de bine; cele timpurii sunt înfrățite. În unele părți ale țării se continuă încă cu semănatul grăului și culesul cucuruzului. Rapiță s'a semănat puțină. Culesul viilor a fost mános și s'a făcut mai de timpuriu ca altădată. Se crede că vinul nu o să ese așa bun. Din cauza crisei prețul nu e așa cum ar puté să fie între alte împregiurări. Prunăriile încă s'au cules. Timpul a fost frumos. Prospectele pentru anul viitor agricol sunt bune.

*

Reuniunea econ. din Orăștie. Comitetul acestei reuniuni în ședința dela 27 Oct. a hotărît să armezze din nou șirul *prelegerilor economice* în comunele: Sibiușel, Orăștie, Pricaz, Căstău, etc.; a hotărît în principiu *arangiarea unei expoziții de vite* în primăvara viitoare.

În adunarea sa generală, această reuniune va împărți două premii de câte 10 cor. în aur pentru acei membrii ai reuniunii, cari au pus de nou în primăvara anului present cel puțin 50 de altoi în grădinile lor, 10 cor. în aur pentru cea mai aleasă școală de pomi, și 5 premii de câte 20 cor. pentru acei membrii ai reuniunii, cari vor dovedi că și-au cumpărat în anul acesta câte o vițea de prăsilă de soiul curat Pinzgau sau Bern.

*

Congresul agrarilor maghiari, de care am luat notiță și în Nr. trecut al „*Rev. Econ.*“, s'a ținut la 8 Oct. n. a. c., în Cașovia. După părerea corifeilor maghiari nevoile economice, asupra cărora s'a desbătut în congres, sunt următoarele: toți ramii de producțiune în Ungaria se luptă de prezent cu crisă, clasa mijlocie și poporul au sêrăcit, și totuși clasele aceste nu-și pregătesc copiii decât pentru cariera agricolă și de funcționari. Mai departe s'a vorbit despre nevoile meseriașilor, despre creditul plugarului, despre datoriile Maghiarilor din Ardeal, despre moșteniri de moșii, despre vămi, etc.

Ca mijloace de îndreptare s'au propus foarte multe dintre cari amintim următoarele: agrarii să meargă pe viitor mână în mână cu industriașii și neguțătorii onești, regularea creditului, schimbarea legii de moștenire, înființarea insoțirilor de credit agrar, consum și valorisare, întemeierea unei bănci regnicolare pentru credit, plățirea datoriilor Maghiarilor din Ardeal, schimbarea legii industriale, stăruința ca tinerii să îmbrățișeze carierele productive: de comercianți, industriași, tehnici, etc., cărți pe seama poporului, în cari cu deosebire să i-se explice importanța tovarășiilor de tot felul, etc.

Nu contestăm, stările economice la noi în țeară insuflă serioase îngrijiri; dar sub greutatea lor nu stau numai Maghiarii, ci stăm și noi Românii, cum și toate celelalte naționalități; căci și posesiunile românești sunt foarte împovărate cu datorii, iar în privința meseriilor și comerțului noi aproape nimica nu însemuăm. Apoi, conform constatărilor maghiare, „sarcinile de stat și publice, crisa agricolă ce a intreprins, ...emigrarea, scumpirea muncitorilor..., imprudența și ferirea de carierele practice“ sunt pentru noi tot atât de dezastruoase ca și pentru Maghiari.

Pentru ieșirea din această stare critică e neapărat trebuincios, ca să luăm exemplul dela Maghiari, să punem pond mai mare pe toate afacerile noastre economice și să ne organizăm pentru lupta crâncenă ce ne așteaptă.

*

Mașini și recuise agricole. Reuniunea agricolă din comitatul Sibiuului a pus și în această toamnă la dispoziția membrilor săi mașina de sêmănat; iar în ultima sa ședință comitetul central al acestei reuniuni a decis cumpărarea mai multor mașini și recuise de stupărit pentru demonstrațiunile practice cu ocaziunea întrunirilor agricole și a prelegerilor populare ce intenționează a ține și în decursul acestei ierni.

Reuniunea economică din Orăștie a pus decurând la dispoziția membrilor următoarele mașini și recuise: 1.) Ghilăul de fênațe, 2.) Grapa de lanț și 3.) mașina de sêmănat, tot atâtea mijloace neapărat trebuincioase pentru îndrumarea poporului la purtarea unei economii raționale.

La intreprinderea reuniunii agricole comitatense din comitatul Făgărașului, ministrul de agricultură a pus la dispoziția locuitorilor o moară de măci nat poame și un teasc de fer, cari se află în îngrijirea dlui *N. Albani*, învățător în Sâmbata de jos (Alsó-Szombatfalva), unde trebuie să se adreseze cei interesați, primind și instrucțiunea trebuincioasă pentru manipularea și facerea vinului.

*

„Însoțirea centrală pentru valorisarea laptelui“ și-a ținut adunarea generală Sâmbătă la 27 Octobree în Budapesta. Ea și-a încheiat socotelile pe anul trecut de gestiune cu un deficit de 134,000 coroane. Pasivele se urcă în total la suma de 331,000 cor.

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiin, în 5 Nov. 1900.

În decursul periodului despre care raportăm, aproape toate bursele continentale au fost cuprinse de o dispozițiune penibilă. Numai în Londra au fost favorisate de un mic hausse valorile de fer americane, dar în genere și aici tirgul industrial a fost slab; ba valorile de cărbuni au suferit chiar reduceri de curs, din ce se deduce, că lipsa de cărbuni a încetat. La bursa din Paris toate valorile, cari au stat în ceva nex cu expozițiunea, au fost supuse la depresiune, dar un baîsse mai pronunțat au suferit valorile spaniole, așa că în ultimele zile a scăzut cursul lor cu 3%.

Ce privesce conjuncturile, se recunoaște chiar și oficial din partea cercurilor industriale germâne, că reacțiunea este pronunțată. Cu toate acestea însă în Germania se speră că depresiunea aceasta nu va mai fi de lungă durată, ba se admite cu siguranță, că în urma prețurilor deja reduse, afacerile vor lua un nou avânt. Până chiar și Americanii sunt de părerea, că tirgul de fer în curând își va afla sanarea.

Încât pentru afacerile industriale din Austro-Ungaria, respective Austria este de mare importanță discursul premierului austriac, Dr. Koerber, cătră adunarea industrialilor austriaci. Acest discurs n'a fost numai pur economic, ci în mare parte și politic, fiindcă prin planurile sale în favorul industriei dice, că n'a uitat de cele două națiuni învrăjbite, ci din contră a voit să le deo ocaziune de a se apropria pe terenul industriei. Ne temem însă, că discursul acesta nu va influința întru nimic alegerile apropiate. Singura speranță zace în aceea, că amândouă partide vor abandona obstrucțiunea, în urma convingerii, că neschimbându-și tactica de până aci, guvernul va fi silit să suspende constituțiunea.

Până vom pute să ne dăm însă seamă de situațiunea politică a statului în viitor, vor mai trece încă patru luni, și astfel situațiunea financiară nu poate aștepta nici un sucurs și înbărbătare din partea conducerii politice.

Ce privește bursa din Viena, și cu deosebire negociarea efectelor, următoarea tabelă ne va da o icoană fidelă asupra situațiunei tirgului de efecte, adecă asupra fluctuațiunii cursului la Bursa din Viena în anii din urmă și lunile expirate din anul acesta.

	20 Octombrie 1900	1 Iulie 1900	2 Ianuarie 1900	31 Decembrie 1897
Renta com. din Maiu	96·80	97·50	98 40	102—
Renta de aur austriacă	114·40	115·90	115·86	121·45
Renta de cor. austriacă	90·25	97·30	98·90	101·95
Renta de investițiune aust.	82·05	84·05	86·25	93·85
Renta ungară de aur	114—	115·75	116·22	121·40
Renta ungară în cor.	90·25	91·05	94·80	99·50
Losuri din 1864	199—	195—	200—	188—
Calea ferată Albrecht de 4%	95—	95—	97·50	99·60
Acțiunile căii ferate Elisabeta	487—	493—	497·70	—
Oblig. căii ferate Albrecht	92—	94·50	99·80	—
Losuri de stat ung. cu premii	164·50	158—	159·75	152·50
Imp. pentru regularea Dunării 5%	107—	106·50	107—	—
Idem idem 4%	97—	97·50	99—	—
Serisuri fonc. Inst. hip. ant. 4%	93·75	94·20	96—	98·40
Serisuri fonc. Banca austro-ungară 4%	98·75	98·50	98·75	100·10
Banca agrară și de rente ung.	94—	94·50	95·50	—
Priorități de ale căilor ferate de stat 4%	—	116—	—	—
Priorit. c. fer. de sud 3% à Cor. 480—	323—	317—	338 40	365·50
Navig. dunăreană 6%	105·50	105—	103·50	108—
Losuri Bodencredit aust.	234·25	237·50	235—	234·50

După cum am amintit mai adeseori, se poate vedea și de astădată din tabela aceasta, că reducerea cursurilor a luat dimensiuni mari, deși nu atât de mari ca în Germania. O excepțiune fac losurile, cari în urma șanselor de câștig crescând, nu se pot privi drept efecte pentru plasări, și din acest motiv adeseori profită în curs, în acelaș timp când celelalte fonduri notează reduceri, cari ar fi și mai mari dacă etalonul de interese ar fi mai urcat. Așa de exemplu losurile din 1864 între anii 1898 și 1900 s'au urcat dela 188 la 200, pentru-ca în decursul anului curent să cadă la 195 și 197. Losurile Bodencredit austriace față de cursul din 1897 au rămas staționare la 234½, iar losurile ung. cu premii s'au urcat în decursul acestor ani dela 158 la 163·25.

De mai mare interes pentru noi va fi însă fluctuațiunea cursului în anul curent, și anume în semestrul al doilea, din care motiv am și introdus cursul din 1 Iulie 1900. S'ar părea probabil, că în urma mersului retrograd al conjuncturilor, publicul va neglija acțiunile și astfel s'ar începe o eră nouă, o eră de ameliorare a cursului la fonduri. După cum vedem însă din tabela de față, aceste speranțe fundate, nu s'au realizat încă, fiind-că rentele de aur din ambele state dualiste au suferit o reducere de peste 1%, până când celelalte rente au ramas stabile, numai renta austriacă în coroane a raportat o mică ameliorare. Afară de aceste se mai află unele efecte în tabela noastră, ale căror cursuri s'au ameliorat încâtva, dar în total luat, tendința este încă tot în depreciatiune.

Dobânda per *termine scurte* s'a redus. În genere tirgurile monetare au devenit mai facile. Scontul privat se susține la un nivel moderat, și statul tuturor băncilor de emisiune europene este mai favorabil decât în anul expirat, din cari împrejurări favorabile se nasce *speranța generală*, că în anul acesta nu vom avea de luptat cu un etalon abnorm urcat. Dar dobânda

pentru termine lungi nu s'a redus încă, ceea ce se explică pe deoparte prin împrejurarea, că acest tirg în urma mobilisării greoaie, numai mai târziu devine influențat prin tendința generală; pe de altă parte însă (și aceasta este mai probabil) se crede, că ieftinătatea creditului de termen scurt este de o durată efemeră, stând în strins nex cu cheștiunea conjuncturei. Nu se poate contesta însă faptul, că situațiunea financiară din toamna aceasta, atât în general cât și în special la noi, a luat o formă cu mult mai favorabilă decum se părea înainte cu o lună.

De asemenea nu se poate contesta, că există unele momente, cari ne fac a crede, că la începutul anului viitor vom avé o situațiune monetară facilă și abundantă, și dacă aceasta presupunere se va realiza, de sigur și fondurile vor profita prin urcarea cursurilor de tot deprimare de astăzi.

*

⊙

Abreviațiunile oficiale pentru „Coroane“ și „Fileri“. Dela introducerea valutei de coroane în monarchia noastră, s'au observat prescurtări la însemnarea valutei, cari diferă de prescurtările oficiale cuprinse în ordinațiunea ministerială; de aceea Banca austro-ungară atrage atențiunea publicului asupra acelei ordinațiuni, după care în limbile germană și maghiară:

Krone și Korona au să se scrie prescurtat **K** nu **K.**, **Kr.** sau **Kor.** etc., Heller = **h**; fillér = **f** dar nu **hel.** sau **fil.**, etc.

Iar dacă suma se scrie cu litere, atunci cuvintele: Korona și fillér sau Kronen și Heller încă trebuie scrise întregi. O remonstrațiune a mai multor bănci în contra acestei publicațiuni a avut de urmare o nouă declarațiune a Băncii austro-ungare, care susține textul de sus, fiind acela în conformitate cu ordinațiunea ministerială. Este deci în interesul institutiunilor noastre, să stăruie fiecare în cercul său, ca în cambii să se însemneze valuta de coroane în chipul arătat, căci ori-ce altă notare constituie o eroare de formă, ce poate aduce cu sine respingerea cambiilor la Banca austro-ungară și prin urmare și la alte bănci, ce stau în legătură cu ea.

*

Reserva metalică a băncilor mari de emisiune. În expozeliuni s'au delat 10 Octobri a. c. ministrul ung. de finanțe, ocupându-se și cu rezerva metalică a băncii austro-ungare, a constatat între altele următoarele: „Dacă vom privi rezerva metalică a băncii austro-ungare și proporțiunea aceleia față de circulațiunea biletelor, vom vedé, că ea este atât cuantitativ cât și calitativ astfel compusă, încât poate rivalisa cu tot dreptul cu rezervele celorlalte bănci de emisiune din Europa“.

Aceasta enunciațiune a ministrului nostru de finanțe se ilustrează foarte bine prin următoarele situațiuni ale băncilor de emisiune. În 3 resp. 7 Octobri a. c. a fost rezerva metalică a bancnotelor în circulațiune la Banca austro-ungară de 82%, la Banca imperială germană de 57.1%, la Banque de France 84.4% și la Bank of England de 114.5%. Reserva de aur a fost la Banca austro-ungară de 66.5%, la Banca imperială germană de 37.7%, la Banque de France de 56.5% și la Bank of England de 109.3%.

Întreaga rezervă metalică, inclusive *deposite*, a fost la Banca austro-ungară de 72·5%, la Banca imperială germană de 42·2%, la Banque de France de 69·6% și la Bank of England de 43·5%. Reserva de aur, inclusive *deposite*, la Banca austro-ungară de 58·3%, la Banca imperială germană de circa 27·9%, la Banque de France de 46·6% și la Bank of England de 41·5%.

*

⊙

Schimbarea și rebonificarea bancnotelor defectuoase. Consiliul general al Băncii austro-ungare a luat cu privire la schimbarea și rebonificarea parțială a bancnotelor de 20 Cor. devenite nefolosibile sau defectuoase, următoarele dispozițiuni: bancnotele provădute cu adausuri străine, scrise, tipărite, zugrăvite sau în vre-un alt mod alterate, dacă în privința autenticității lor nu subversează nici o dubietate — se primesc de bancă drept plată, resp. spre schimbare, pe lângă rebonificarea speselor de fabricațiune și manipulațiune de 10 bani per bucată. Bancnotele defectuoase, la cari lipsesc părți singuraticice din figură, din câmpul de litere și din margine, se rescumpără numai în proporțiunea ce reprezintă părțile intacte. Pentru stabilirea sumei cu care sunt a se rescumpăra bancnotele defectuoase de 20 Cor., formatul acestora este împărțit în 100 câmpuri egale. Fiecare câmp, întinderea căruia nu se acopere cel puțin pe jumătate, se calculează cu 20 bani, care sumă se detrage din valoarea nominală a biletului. În cas când prezentătorul unui bilet defectuos se crede scurtat prin măsurarea parțială efectuită la vre-o filială a băncii, bancnota respectivă este a se înainta pentru măsurare definitivă la Cassa centrală din Viena. Dacă partida a primit deja suma de rebonificare, atunci măsurarea se consideră ca definitivă și altă procedură nu mai are loc.

⊙

*

Lipsa pieselor de țece și cinci Coroane. Deși în cursul lunii lui Septembre a. c. banca Austro-Ungară a pus în circulațiune încă 20 milioane Coroane în note de câte 20 Cor., cu toate acestea lipsa notelor de țece și cinci coroane este în general resimțită în întreaga monarhie și cu deosebire în capitala Austriei. Astfel în cursul lunii expirate, centrala băncii Austro-Ungare din Viena, a trebuit să refuze în mai multe casuri cererile de schimb, ce i s'au făcut din partea casselor de schimb și a institutelor publice — și aceasta din motiv că i s'a exhaustat întreg depositul de note mici. Situațiunea o ilustrează mai bine faptul, că între încassările din o anumită țe, ale băncii austro-ungare, cari se cifrau numai în Viena la suma de 18½ milioane Cor., d'abea au intrat în total 7 *legături* (à 1000 buc.) de bancnote de câte țece, va să țeică 70.000 fl. în piese de țece. Din piesele acestea s'au acoperit cererile mai urgente, cum a fost ale Oficiului de amanetare c. și r., ale camerei de bursă și ale altor corporațiuni. Contingentul fixat din partea regimului s'a dovedit insuficient, și în urma unor consfătuirii a reprezentanților celor două guverne și a băncii austro-ungare, aceasta din urmă a fost autorizată a regula circulațiunea pieselor de categoria amintită astfel, ca să poată satisface cererile tuturor piețelor și circulațiunea să nu sufere.

⊙

*

Piese de cinci coroane. La 15 Martie a. c., s'au pus în circulațiune piesele de 5 Cor. față de cari legea a dispus, ca din cele 64 milioane ce sunt a se bate în ambele părți ale monarhiei noastre, 44,800.000 Cor. să se bată în regatele și țările reprezentate în consiliul imperial, iar 19,200.000 Cor. în țările de sub coroana ungară. Precum se anunță, contingentul acesta este acum deplin monetizat și deja furnizat băncii austro-ungare, care afirmativ a pus toate piesele acestea în circulațiune. *

○

Monetisări în anul 1901. Conform preliminarului ministrului de finanțe se vor efectui în anul viitor următoarele monetisări :

758 310	piese à 20 Cor aur	=	Cor. 15,166.200
200.000	" " 10 " "	=	" 2,000.000
50,000.000	" " 2 fil aramă	=	" 1,000.000
5,000.000	" " 1 " "	=	" 50.000

în total 55,958.310 piese în valoare de Cor. 18,216.200.

Monetele de aur se vor bate din aurul rescumpărat dela mine și fonderii și din aurul furnizat de particulari spre monetizare, și anume 11,554.200 Cor. dela cele dintău și 5,612.000 dela particulari. *

○

Casa de păstrare postală r. u. Precum reese din raportul anual pro 1899 al cassei de păstrare postală, care tocmai a apărut, instituțiunea aceasta este în continuă dezvoltare. *Circulațiunea cassei de păstrare* arată o creștere însemnată, starea depozitelor a crescut cu Cor. 3.028,762 și se cifră cu finea anului expirat la Cor. 29.475,975 70 fil. Asemenea se arată spor și la *circulațiunea de cecuri și clearing*, cari s'au urcat în total la suma de Cor. 2,278.270,092 — (+ 161 milioane), iar starea depozitelor la Cor. 25 288,273—. Numărul posesorilor de conturi-cec a crescut cu 643 și a fost de 6,643. *Profitul net* realizat a fost de Cor. 791,581.11. Cu această sumă s'a dotat fondul de rezervă, care a atins cifra de Cor. 3.495,985.32 fil. Ce privesce circulațiunea cassei de păstrare, depunerile au făcut Cor. 26.471,155—, iar replătirile Cor. 23.442,392.

Din suma totală a depozitelor sunt :

66.91 %	deposite până la	10	Cor. ;
12.75 %	" până dela	10—20	"
8.44 %	" " "	20—40	"
4.55 %	" " "	40—60	"

Circulațiunea de cecuri a avut 6643 participanți, dintre cari se află 1303 în B.-Pesta, 2713 în provincie, 229 în Croația și Slavonia, 1177 în Viena, 1129 în orașe austriace și 92 în străinătate. Asemnările în favorul contului gir al băncii austro-ungare s'au urcat la 149.69 milioane cor. (+ 9.33 milioane); în circulațiunea de schimb cu cassa de păstrare postală austriacă s'au asemnat din partea cassei de păstrare postală r. u. 78.89 milioane, iar din partea cassei de păstrare postală austriacă 29.70 milioane cor. Din întreg reveremintul de 108.59 milioane s'au plătit mai mult decât 50% pe calea compensațiunei. *

○

CRONICĂ.

Reuniune agricolă în proiect. Comitetul cercual al desp. „Braşov” al Asociaţiunii pentru literatura română şi cultura poporului român, în şedinţa dela 20 Sept. a. c. discutând modalităţile de organizare ale unei Reuniuni agricole, a decis ca să convoace fruntaşii comunelor aflătoare pe teritorul despărţământului la o consultare în această privinţă.

*

Nouă reuniune de înmormântare. Duminecă la 21 Oct. st. n. s'a pus fundament unei însoţiri de înmormântare în comuna Şibot, lângă Orăştie. Aceasta este a patra reuniune de acest fel, întemeiată cu conlucrarea Reuniunii economice din Orăştie, în timp de numai 10 luni dela înfiinţarea ei.

*

Reuniuni de meseriaşi avem de present în: Sibiiu, Braşov, Sebeşul-săsesc, Cluj, Selişte şi Lugoj (a cojocarilor); iar pe cale de a se întemeia în: Făgăraş, Turda, etc.

*

Emigrările din Ungaria iau an de an proporţie tot mai mare. An. tr. proporţia după naţionalităţi era următoarea: 43% Slovaci, 24% Maghiari, 13% Români, 11% Ruteni. În unele comitate slovacesci emigrările sunt mai asemenea cu nascerile.

*

Domeniile statului destinate spre vânzare constau, conform raportului special al ministeriului de agricultură, din două grupe. Valoarea domeniilor a căror vânzare deja s'a încheiat, dar încă nu s'a efectuit, este de Cor. 9.444,307.66 iar a celor propuse spre vânzare de Cor. 1.654,068.63 total de Cor. 11.008,376.29.

o

ÎNVĂŢĂMÎNTUL ECONOMIC.

Grădini de pomărit în Archidieceasa română gr. or. din Transilvania. Edificii proprii şcolare sunt în 691 comune bisericesci, închiriate 101, cu totul 792. În sensul legii, pe lângă fiecare şcoală trebuie să fie şi grădina şcolară, în urmare ar trebui să fie în Archidieceasă 792 astfel de grădini; se află însă numai în 510 comune bisericesci, dintre cari numai 328 cultivate şi 182 necultivate. Deci aproape numai în $\frac{1}{3}$ a şcoalelor populare din Archidieceasă iau elevii parte la lecţiuni şi exerciţii practice de pomărit şi legumărit. Cam aşa stăm de sigur şi în Archidieceasa gr.-cat. şi în celelalte diecese gr.-cat. şi gr.-or. În chipul acesta, de sine se pricepe, poporul nostru nu poate înainta mai cu spor în privinţa economiei.

*

La școala agronomică a comit. Sibiiu examenul final a avut loc la 29 Oct. a. c. în prezența unei delegațiuni de trei a comitatului. A examinat Dl director al școalei *Iuliu Schuster*. Delegațiunea împreună cu dir. cu cei 7 elevi și publicul asistent au trecut în o cameră apartinătoare staulului, unde se aflau mașinile de tăiat nutreț. După câteva deslușiri despre importanța acestor mașini și despre avantajile nutrețului tăiat, mașinile au fost puse în activitate și s'au tăiat napi, tulei de cucuruz, etc., preparându-se nutrețe mestecate. De aici s'a trecut în deosibitele despărțeminte ale staulului, întocmit după toate regulile, unde tinerii și-au arătat dexteritatea în mulgerea vacilor și au spus regulile principale ce trebuie observate la muls. Staulul e plin de vaci, juninci, viței, etc. tot soiri alese și bine îngrijite.

A urmat înhamarea și prinderea la mașini a cailor și a vacilor, am eșit în grădina școalei unde s'au săvârșit multe lucrări, dintre cari amintesc următoarele: aratul cu plugul universal Sack, și anume: cu plugul singur, apoi cu tăietorul dinainte, și rînd pe rînd cu plugul pe doue brezde, cu plugul pentru afunzime, cu uneltele pentru curățit, cu uneltele de grămădit, cu extirpatorul, cu mașinile de scos cartofii, etc., etc. După aceea a urmat sămănatul cu mașina și cu mâna, scoaterea crumpenelor cu mașina, plantarea unui pom după toate regulile pomologice, curățirea napilor de nutreț înainte de a-i pune la iernat și a celor de zăhar înainte de a-i duce la fabrică. În grădina bine lucrată a școalei se află straturi de experimentare cu feluri și feluri de trifoiu, lucernă, ierburi, ș. a., cum și v'ro 22 mii altoi.

Între elevi a fost de data aceasta și un (!) *tinăr român* din Pianul-de-jos, împrejurare ce o relevăm cu bucurie, dorind ca pe viitor să vedem an de an tot mai mulți tineri de ai noștri în această școală, unde plugarul se îndrumă pe căile singure vrednice de a fi urmate în timpul de față.

Cursul școl. e de un an. Se primesc fii de plugari, cari au trecut de 17 ani. Spese nu se cer.

Cei interesați să se adreseze pentru informațiuni mai amănunțite la Dl dir. *Iuliu Schuster* (Tîrgul fînului Nr. 10) Sibiiu.

*

Stipendii din Fundațiunea Andronic. Pentru mai multe stipendii pe seama *învțăceilor și calfelor* de meserii, consistor. archid. din Sibiiu publică concurs *cu terminul 31 Dec. a. c.* Petenții au să fie Români ortodoxi, născuți în Archidieceasa Transilvaniei și să producă: carte de botez, atestat dela comună cu privire la averea lor și a părinților, cum și atestat familiar dela parochul locului. Cererile să fie scrise cu mâna proprie a petenților. Cei cu studii gimnasiale, cari sunt sau voiesc să fie aplicați sau să se perfecționeze în sculptura de lemn, bărdășit și zidărit, vor fi împărțășiți cu ajutoare mai mărișoare.

LITERATURĂ.

„*Manual complet de agricultura rațională*“ de Dr. George Maior, profesor la școala centrală de agricultură dela Fereastră și la seminarul Nifon Metropolitan. Din această scriere a apărut acum de curând și volumul IV „*Economia rurală sau organizațiunea și administrarea moșțiilor mari și mici*“. Prețul 8 cor. Se află de vânzare la tipografia A. Murășan, Brașov, la librăria W. Krafft, Sibiiu, etc. Recomandăm cu căldură atât vol. acesta cât și celelalte 3: Agrologia, Fitotehnica și Zootehnica, cari toate formează cel mai complet op de agricultură în limba română.

*

„*După comasare*“, de Isidor Blaga, este titlul primei broșuri din „Biblioteca Bunului Econom“; prețul 30 fileri.

*

„*Tovărășii de pivnițe*“, carte, în care se cuprind îndrumări pentru proprietarii de vii, și anume: cum să înființeze tovărășii de pivnițe și cum să-și poată mai bine valorisa vinurile cu ajutorul tovărășilor. Cartea, în traducere română, se împarte gratuit celor-ce o cer. A se adresa dlui Martin Schuster, directorul școalelor comerciale și industriale, Sibiiu, Saggasse 29. I.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Posta Redacțiunii.

Subscrierea membrilor de direcțiune. Din partea direcțiunii unui institut de credit ni-se pune întrebarea: dacă un membru de direcțiune, a cărui subscriere a fost legalizată de notarul public în formă maghiară (s. ex. Lazarescu Pál), se poate oare subscrie la semnarea firmei și românește (s. ex. Pavel Lazarescu). Venim a răspunde, că la semnarea firmei subscrierea are să se facă totdeauna exact în forma în care a fost legalizată. O abatere dela această regulă învoalvă un defect de formă. La institute cari semnează firma în mai multe limbi, se recomandă ca membrii direcțiunii ori să-și legalizeze subscrierea în mai multe limbi (s. ex. Pavel Lazarescu și Lazarescu Pál), ori apoi — cea-ce e mai simplu, — să o legalizeze într-o formă care să corespundă în ori-ce limbă (s. ex. simplu numai conumele: Lazarescu).

Trageri la sorti.

Losuri sârbești de franci 100. La 14 Octobree 1900 s'au sortat următoarele 18 serii: 687 750 865 1066 1697 2403 2601 2708 3549 3571 3621 3982 4938 5052 5114 6555 5823 6435 dintre cari cu câștiguri mai mari s'au tras următoarele losuri:

Seria	Nr.	Franci	Seria	Nr.	Franci	Seria	Nr.	Franci
750	22	1000	3549	47	500	5114	49	275
1697	20	275	3621	6	500	6555	8	10000
1697	31	90000	3982	38	500	6555	38	1000
2708	18	3500	iar restul de losuri cuprinse în seriile de sus dobândesc câte					

100 franci. Rambursarea se face la 14 Novembre 1900.

Losuri de Stat din 1860. La 2 Novembre 1900 s'au tras următoarele 230 serii:

32	2205	4235	6702	8111	10038	12993	15537	17812
47	2290	4321	6743	8133	10122	12994	15547	17838
217	2362	4332	6762	8288	10145	13145	15774	17896
469	2446	4483	6767	8325	10227	13182	15835	17929
528	2498	4540	6802	8332	10232	13446	15883	17980
611	2548	4667	7013	8367	10271	13634	15940	18008
776	2569	4716	7128	8411	10403	13758	15982	18065
893	2611	4778	7232	8530	10505	13814	16004	18150
954	2662	5156	7248	8862	10652	13834	16236	18188
1098	2665	5160	7296	8883	10655	14089	16294	18245
1123	2675	5372	7307	8890	11029	14186	16335	18271
1148	2693	5455	7353	8944	11064	14214	16352	18306
1189	2734	5458	7359	8954	11169	14276	16374	18499
1290	2903	5464	7372	8982	11309	14383	16452	18557
1367	3061	5654	7440	9041	11408	14423	16694	18723
1495	3071	5685	7700	9064	11443	14482	16721	18724
1593	3238	5818	7713	9367	11808	14542	16725	18800
1699	3246	5891	7740	9396	12010	14604	16947	18878
1703	3305	5900	7745	9442	12042	14678	17010	19073
1714	3337	5951	7868	9576	12157	14789	17086	19092
1720	3397	6276	7875	9666	12194	14959	17263	19281
1729	3468	6407	7894	9677	12706	15120	17489	19348
1779	3754	6409	8007	9786	12853	15164	17512	19394
1988	3852	6660	8012	9920	12913	15355	17577	19409
2032	3886	6665	8035	9933	12987	15391	17678	19689
2123	4037	6698	8103	10012				

Dintre aceste cu câștiguri mai mari s'au tras următoarele losuri:

Seria	Nr.	Cor.	Seria	Nr.	Cor.	Seria	Nr.	Cor.	Seria	Nr.	Cor.
47	13	2000	2693	7	50000	6743	10	600000	16004	8	10000
47	17	10000	3061	20	2000	7128	7	10000	16004	11	2000
611	15	2000	3305	7	2000	8007	9	2000	16335	15	1000
1367	7	10000	3754	10	2000	9367	4	2000	17263	10	2000
1720	14	20000	4235	9	2000	9367	13	2000	17678	20	10000
1988	7	10000	4321	13	2000	9396	17	20000	17838	9	2000
2032	5	2000	4667	20	2000	10232	16	2000	17838	15	10000
2032	8	10000	4716	1	2000	11808	3	2000	1805	11	2000
2290	1	10000	5654	10	2000	14186	12	2000	18724	11	2000
2290	4	2000	5891	11	10000	14789	18	10000	19073	7	2000
2290	6	2000	5900	16	2000	14959	17	10000	19409	6	2000
2662	2	100000	6276	4	2000	15335	15	2000	19689	6	2000
2675	10	10000	6665	20	10000.						

Toate celelalte losuri cuprinse în seriile de sus dobândesc premia minimală de câte Cor. 1200 respective câte 240 cor. Rambursarea se face la 1 Februarie 1901.

Losuri comunale de Viena din anul 1874: La 2 Novembre 1900 s'au sortat următoarele 21 Serii: 56 142 151 219 566 574 663 811 964 968 1049 1070 1178 1640 1795 1969 2291 2515 2799 2823 2913.

Dintre aceste cu câștiguri mai mari s'au tras următoarele:

Seria	Nr.	Cor.	Seria	Nr.	Cor.	Seria	Nr.	Cor.	Seria	Nr.	Cor.
56	97	500	574	28	2000	968	66	500	1969	3	2000
142	28	500	574	58	500	1049	10	500	1969	51	2000
142	42	500	663	9	500	1049	88	500	1969	89	2000
151	11	2000	964	49	500	1795	20	400000	2515	7	500
574	7	40000	968	6	500	1795	45	500	2799	96	10000

Restul de losuri cuprins în aceste serii se vor rambursa cu câte 300 cor. la 1 Februarie 1901. Proxima tragere la 1 Martie 1901.

Losuri crucia roșie italiană: La 2 Novembre 1900 s'au tras cu premii următoarele:

Seria	Nr.	Lire	Seria	Nr.	Lire	Seria	Nr.	Lire	Seria	Nr.	Lire
421	50	50	2275	11	1000	4896	49	2000	10139	15	35000
1216	43	50	3304	27	50	5557	13	50	10320	27	50

Rambursarea pre lângă detrageră de 20% se face la 10 Noiembrie 1900. Cuponul de premii se detașază, iar losul se redă proprietarului, cu îndreptățirea de a participa la proximile trageri de amortisare, până ce va eși la sorți.

Spre amortisare s'au tras următoarele 20 de serii: 768 1086 1130 1153 1930 2855 3918 4229 4794 5481 5705 6324 6929 7070 7145 8928 9381 10380 10611 11890.

Losurile cuprinse cu aceste serii (în fiecare serie numerii 1—50) se rambursează la 10 Noiembrie 1900 cu câte 31 Lire minus taxa de circulațiune. Cuponul de premii se redă proprietarului pentru participare la proximile trageri de câștig.

Losuri hipotecare ung. de 3% din 1894: La 25 Octobrie 1900 s'au tras cu premii următoarele losuri:

Seria	Nr.	Cor.	Seria	Nr.	Cor.	Seria	Nr.	Cor.	Seria	Nr.	Cor.
275	67	100000	1498	42	400	1748	53	400	2706	78	400
438	42	400	1590	41	400	1849	80	400	2816	97	400
793	58	400	1603	55	2000	1969	73	400	2993	95	400
905	64	400	1697	43	4000	2099	78	400	3173	53	400
1344	72	400	1735	9	2000	2306	75	400	3382	47	2000

Rambursarea acestor premii se face la 2 Ianuarie 1901, schimbându-se aceste losuri cu altele de aceeași serie și număr, făcându-se evidentă lichidarea premiului prin stampilare.

Cu premiu de 20 coroane s'a tras Seria 1330 Nr. 1—100. Cele 100 losuri cuprinse în aceasta serie vor primi la 25 Ianuarie 1901 un premiu de Cor. 20, făcându-se evidentă lichidarea prin stampilare.

Spre amortisare s'au tras Seria 2806 și 3468 Nr. 1—100. Losurile cuprinse în aceste două serii se vor rambursa la 25 Ianuarie 1901 cu câte Cor. 100, pe lângă returnarea cuponului de premiu.

Amortisațiuni. Losuri din 1860: Seria 12294 Nr. 6.

$\frac{1}{2}$ losuri din 1864: Seria 185 Nr. 6. Cl. I.

Losuri pentru navig. dunăreană de 4%: Nr. 29126.

Losuri Rudolf: Seria 457 Nr. 9.

Losuri Augsburg de fl. 7.—: Seria 1611 Nr. 35.

Losuri Salm: Nr. 3900.

Losuri Boden de 3% I. em: 2910 Nr. 75.

Losuri Crucia roșie austriacă: Seria 7369 Nr. 33.

Impr. căilor fer. ung. de 4 $\frac{1}{2}$ %: Seria 4185 Nr. 11 și 12 per fl. 100: Seria 8349 Nr. 36—40 per fl. 500; Seria 26693 Nr. 21—30 per fl. 1000.

Renta de aur 4% ung. Seria A Nr. 44435; Seria B. Nr. 88890/1.

Renta com. de 4.2%: Nr. 114184 per fl. 250; Nr. 29043 per fl. 900; Nr. 29044 per fl. 700.—

Renta com. de 4.2%: arg. Nr. 15076, 20156, 28040, 36313 per fl. 50.

Renta austr. aur de 4%: Nr. 126756, 126757, 126758, 138084 per fl. 200; Nr. 122375 și 122377 per fl. 1000.

Oblig. cu prior. nav. dunăreană de 6%: Nr. 6813.

Prior. de ale c. f. de stat ung. 3%: Nr. 781946.

Priorități Südbahn: Seria F. Nr. 3142260.

Lista tragerii la sorți

a

Loteriei Casei Naționale.

7/20 Octobre 1900.

Nr. cur.	Numerii trași la sorți	Valoarea câștigu- rilor	Descrierea obiectelor câștigate
1	12	10	1 semn pentru lectură (zănoagă), argint.
2	429	20	1 broșă de aur.
3	2040	10	1 portmoneu pentru coroane, argint.
4	2102	10	1 semn pentru lectură, argint.
5	2439	20	1 baston montat cu argint.
6	2558	3000	1 broșă cu briliante; 2 cercei cu briliante.
7	2879	20	1 baston montat cu argint.
8	2913	10	1 lanț de argint.
9	3381	500	1 brățea.
10	4386	100	1 corfă, argint.
11	4929	100	1 zaharniță, argint.
12	5278	20	1 chibritelniță, argint.
13	5318	10	1 cenușerniță, argint.
14	5394	10	1 cuțit pentru hârtie, argint.
15	5798	200	1 brățea cu orologiu.
16	6411	20	1 broșă de aur.
17	6468	10	1 portmoneu pentru coroane, argint.
18	7046	10	1 diademă pentru păr, argint.
19	7118	10	1 craion, argint.
20	7132	10	1 lanț de argint.
21	7183	20	1 chibritelniță de argint.
22	7334	50	1 inel de aur.
23	8383	10	1 diademă pentru păr, argint.
24	8645	200	2 jardiniere, argint.
25	8970	10	1 portmoneu pentru coroane, argint.
26	9420	10	1 amulet de aur.
27	9680	10	1 semn pentru lectură, argint.
28	9868	100	2 sfeșnice.
29	11612	10	1 semn pentru lectură, argint.
30	11651	50	1 etui de argint, p. țigarete.
31	11819	200	1 jardiniere, argint.
32	12079	50	1 broșă de aur.
33	12203	50	1 etui de argint, p. țigarete.
34	12735	10	1 portmoneu pentru coroane, argint.
35	12748	10	1 portmoneu pentru coroane, argint.
36	13931	10	1 portmoneu pentru coroane, argint.
37	13952	20	1 broșă de aur.
38	13579	10	1 cuțit de argint.
39	13705	1000	2 girandole, argint.
40	14097	20	1 broșă de aur.
41	14108	10	1 flacon de argint.
42	14307	10	1 lanț de argint.
43	14482	50	1 inel de aur.
44	15236	500	1 agrafă pentru păr.
45	15361	20	1 chibritelniță, argint.
46	15816	10	1 portmoneu pentru coroane, argint.
47	17289	50	1 broșă de aur.
48	17658	50	1 ac Îcail pentru coafură, aur.
49	21741	75	1 Enciclopedia Română vol 1—3.
50	22277	10	1 scaiată pentru păr.

Nr. cur.	Numerii trași la sorți	Valoarea câștigurilor	Descrierea obiectelor câștigate
51	22820	20	1 broșă de aur.
52	23188	75	1 Enciclopediă Română, vol. 1—3.
53	23599	10	1 cadră, argint.
54	23790	100	1 etui pentru țigarete.
55	23867	20	1 garn. de bumbi de blusă, argint.
56	23882	10	1 semn pentru lectură, argint.
57	23948	10	1 lanț de argint.
58	24554	10	1 lanț de argint.
59	24563	10	1 lanț de argint.
60	25001	20	1 brățetă, argint
61	25084	10	1 portmoneu pentru coroane, argint.
62	25522	10	1 semn pentru lectură, argint.
63	26015	10	1 garn. de bumbi, argint.
64	26027	20	1 chibritelniță, argint.
65	26808	10	1 bombonieră, argint.
66	27662	10	1 semn pentru lectură, argint.
67	27760	200	1 broșă cu diamante.
68	28316	10	1 lanț de argint
69	28621	10000	1 Jardinieră principală cu platou de sticlă; 2 jardiniere laterale, argint; 2 platouri pentru bonboane, argint; 2 girandole, argint; tacâmuri compl. pentru 12 persoane.
70	28877	20	1 broșă de argint cu email.
71	28926	10	1 craion, argint
72	28998	20	1 broșă de aur
73	30667	50	1 etui de argint p. țigarete.
74	32519	10	1 portmoneu pentru coroane, argint.
75	32690	20	1 brățetă, argint.
76	32901	10	1 portmoneu pentru coroane, argint.
77	33488	50	1 colier antic, argint.
78	35321	500	1 colier.
79	35856	100	1 Lady Bagages
80	36241	10	1 chibritelniță, argint.
81	36556	10	1 cadre, argint.
82	36780	50	1 colier antic, argint.
83	37560	50	1 inel de aur.
84	38673	10	1 semn pentru lectură, argint.
85	39490	10	1 scaiată pentru păr.
86	39516	20	1 baston montat cu argint.
87	39828	10	1 amulet de aur.
88	40744	100	1 etui pentru țigarete.
89	41385	200	1 broșă cu diamant.
90	42186	10	1 flacon, argint.
91	42430	50	1 etui de argint, pentru țigarete.
92	42458	10	1 semn pentru lectură, argint.
93	42681	10	1 chibritelniță, argint.
94	42917	10	1 flacon de argint.
95	42970	10	1 ac pentru păr, argint.
96	43064	20	1 garn. de bumbi de blusă, argint.
97	43118	10	1 portmoneu pentru coroane, argint.
98	43178	20	1 broșă de aur.
99	43313	10	1 craion, argint.
100	43474	75	1 Enciclopediă Rom. vol. 1—3.
101	43617	200	1 brățetă cu diamante.
102	44147	200	1 broșă cu diamante.
103	44443	10	1 portmoneu pentru coroane, argint.
104	44541	10	1 portmoneu pentru coroane, argint.
105	45900	10	1 dosă pentru unt, argint.
106	46350	75	1 Enciclopediă Română vol. 1—3.
107	46851	100	1 corfă, argint.
108	46959	50	1 broșă de aur.
109	47677	10	1 portmoneu pentru coroane, argint.

Nr. cur.	Numerii trași la sorti	Valoarea câștigurilor	Descrierea obiectelor câștigate
110	48661	10	1 diademă pentru păr, argint.
111	49671	10	1 portmoneu pentru coroane, argint.
112	50068	10	1 chibritelniță, argint.
113	50484	10	1 chibritelniță, argint.
114	52206	75	1 Enciclopedia Rom. vol. 1—3.
115	52285	20	1 broșă de aur.
116	53185	75	1 Enciclopedia Română vol. 1—3.
117	54016	75	1 Enciclopedia Română vol. 1—3.
118	54039	10	1 portmoneu pentru coroane, argint.
119	54593	20	1 broșă de aur.
120	55388	20	1 broșă de aur.
121	55456	10	1 portmoneu pentru coroane, argint.
122	55978	10	1 portmoneu pentru coroane, argint.
123	57986	50	1 inel de aur.
124	58589	10	1 cuțit de argint.
125	58755	20	1 broșă de aur.
126	59114	20	1 broșă de aur.
127	59396	75	1 Enciclopedia Română vol. 1—3.
128	60143	10	1 portmoneu pentru coroane, argint.
129	60371	20	1 broșă de aur.
130	60579	500	1 cerc pentru păr.
131	60899	20	1 broșă de aur.
132	62146	75	1 Enciclopedia Română vol. 1—3.
133	62966	75	1 Enciclopedia Română vol. 1—3.
134	63973	10	1 cenușeră, argint.
135	64111	20	1 brățară, argint.
136	64660	75	1 Enciclopedia Română vol. 1—3.
137	64713	100	2 sfeșnice.
138	64895	10	1 amulet de aur.
139	65217	20	1 chibritelniță, argint.
140	65354	75	1 Enciclopedia Rom. vol. 1—3.
141	65736	10	1 craion, argint.
142	66283	200	1 brățară cu diamante.
143	66397	10	1 flacon, argint.
144	66750	75	1 Enciclopedia Română vol. 1—3.
145	66971	75	1 Enciclopedia Română vol. 1—3.
146	67528	10	1 craion, argint.
147	67693	500	1 broșă.
148	67817	20	1 baston montat cu argint.
149	67854	20	1 chibritelniță, argint.
150	68055	20	1 chibritelniță, argint.
151	69009	20	1 garn. de bumbi de blusă, argint.
152	69332	10	1 păr. bumbi de manșetă, argint.
153	69769	10	1 chibritelniță, argint.
154	70675	10	1 portmoneu pentru coroane, argint.
155	72351	20	1 broșă de aur.
156	73491	10	1 portmoneu pentru coroane, argint.
157	73693	10	1 chibritelniță, argint.
158	73768	20	1 chibritelniță, argint.
159	74184	75	1 Enciclopedia Română vol. 1—3.
160	74804	10	1 portmoneu pentru coroane, argint.
161	75182	10	1 dosă pentru unt, argint.
162	76252	50	1 oglindă, argint.
163	76362	10	1 portmoneu pentru coroane, argint.
164	76498	10	1 bombonieră, argint.
165	77741	10	1 ac pentru păr, argint.
166	78131	10	1 lanț de argint.
167	78683	20	1 baston montat cu argint.
168	79079	50	1 broșă de aur.
169	79238	10	1 flacon de argint.
170	79525	10	1 fluer de argint.
171	80793	10	1 semn pentru lectură, argint.

Nr. cur.	Numerii trași la sorti	Valoarea câștigurilor	Descrierea obiectelor câștigate
172	81566	10	1 portmoneu pentru coroane, argint.
173	82045	10	1 chibritelniță, argint.
174	82087	10	1 portmoneu pentru coroane, argint.
175	82203	10	1 lanț de argint.
176	82361	75	1 Enciclopedia Română, vol. 1—3.
177	82535	10	1 portmoneu pentru coroane, argint.
178	83395	10	1 cuțit pentru hârtie, argint.
179	83757	20	1 broșă de aur.
180	84631	10	1 lanț de argint.
181	85055	75	1 Enciclopedia Română vol. 1—3.
182	85848	10	1 fuier de argint.
183	85996	50	1 broșă de aur.
184	86061	20	1 chibritelniță, argint.
185	86103	20	1 chibritelniță, argint.
186	86509	200	1 orologiu de aur cu lanț, pentru domni.
187	87375	20	1 chibritelniță, argint.
188	87983	200	1 orologiu de aur cu lanț, pentru dame.
189	88040	10	1 portmoneu pentru coroane, argint.
190	89357	20	1 brățetă, argint.
191	89735	20	1 brățetă, argint.
192	90044	50	1 etui de argint pentru țigarete.
193	90399	20	1 baston montat cu argint.
194	90869	10	1 păr. bumbi de manșetă, argint.
195	91222	20	1 brățetă, argint.
196	91530	20	1 garn. de bumbi de blusă, argint.
197	92106	20	1 brățetă, argint.
198	92543	75	1 Enciclopedia Română vol. 1—3.
199	93026	20	1 chibritelniță argint.
200	93605	1000	1 cană pentru lapte; 1 cană pentru tea; 1 cană pentru smântână; 1 vas pentru zahar; 1 cană pentru cafea, toate de argint; 1 tavă cu sticlă; 1 masă de ceai.
201	93701	10	1 flacon de argint.
202	93732	50	1 ac Ecail p. coafură, aur.
203	94006	10	1 semn pentru lectură, argint.
204	94478	75	1 Enciclopedia Română vol. 1—3.
205	94732	10	1 cadră, argint.
206	94811	20	1 broșă de aur.
207	95542	100	1 garnitură pentru fumat.
208	97029	100	1 zăharniță, argint.
209	97203	10	1 portmoneu pentru coroane, argint.
210	97299	10	1 portmoneu pentru coroane, argint.
211	97314	10	1 semn pentru lectură, argint.
212	97391	10	1 portmoneu pentru coroane, argint.
213	97923	10	1 craion, argint.
214	98611	20	1 broșă de aur.
215	99150	75	1 Enciclopedia Română vol. 1—3.
216	99310	10	1 craion de argint.
217	99376	50	1 etui de argint pentru țigarete.
218	99461	20	1 broșă de aur.
219	99730	20	1 broșă de aur.

Tragerea la sorti s'a făcut la 7/20 Octombrie 1900 în localitățile „Asociațiunii“ în prezența notarului public din Sibiu, Dr. B. Scastits și a comisariatului politic R. Simonis.

Câștigurile se pot ridica în biroul „Asociațiunii“ în Sibiu (strada Morii Nr. 8). Cele neridicate până la 20 Decembrie 1900, nu se vor libera, ci se vor folosi pentru scopurile Casei Naționale.

Sibiu, 23 Octombrie 1900.

Biroul Loteriei:

P. Cosma, președinte.

Dr. C. Diaconovich, secretar.

Bursa de efecte din Viena.

Cursul efectelor mai căutate pentru plasări și rentabilitatea lor.

Prescurtări: arg. = argint. austr. = austriac. B. = Bancă. B. B. = bilet de bancă (Banenotă). C. = coroane. C. F. = Cale Ferată. com. = comunal. C. de p. = Cassă de păstrare. Cr. = Credit. d. = din. em. = emisiune. fonc. = fonciar. hip. = ipotecară. Impr. = Imprumut. L. = Los. Ln. = Lei noi. Obl. = Obligațiuni. pr. = premii. se. = scutit de imposit. Scr. = Scrisuri. St. = Stat. ung. = ungară. *) cu subtragere de 2% dare per coupon.

20 Oct. 1900		Do- bândă	Numirea valorilor	Scadența cupoanelor	5 Noiembrie 1900		
Cum- pără	vinde				Cum- pără	vinde	Renta- bilitatea
		%					%
I. Efecte publice.							
96.60	96.80	4 ² / ₁₀	Renta comună austr. ung. (hârtie)	Mai, Nov.	97.35	97.55	4.35
96.50	96.70	4 ² / ₁₀	dto dto dto	Febr., Aug.	97.15	97.35	4.35
96.30	96.50	4 ² / ₁₀	dto dto (arg.)	Ian., Iul.	97.—	97.20	4.35
96.30	96.50	4 ² / ₁₀	dto dto	Apr., Oct.	97.—	97.20	4.35
114.20	114.40	4	Renta austr. (aur) sc. . . .	dto	114.65	114.85	4.20
97.35	97.55	4	dto. dto (coroane) sc. dto.	Mart., Sept.	98.35	98.55	4.10
113.80	114.—	4	dto. ung. (aur) sc. ung.	Ian., Iul.	114.80	115.—	4.22
90.50	90.25	4	dto. dto. (coroane) sc. . . .	Iun., Dec.	90.35	90.55	4.33
98.—	99.—	4 ¹ / ₂	Impr. C. F. ung. (arg.) d. 1889	Ian., Iul.	98.70	99.70	4.54
119.50	120.40	4 ¹ / ₂	dto. (aur)	Febr., Aug.	119.60	120.60	4.51
98.40	99.30	4 ¹ / ₂	Obl. de Regalii ung. sc.	Ian., Iul.	98.20	99.—	4.12
97.—	97.80	4 ¹ / ₂	dto croato-slav. sc.	dto	97.75	98.50	4.08
97.50	—.—	4	Bonuri rurale dto. sc.	dto	92.50	93.50	4.48
90.35	91.35	4	dto ung. sc.	dto	91.40	92.40	4.26
93.—	93.00	4	Impr. orașului Viena d. 1894*)	Mart., Sept.	95.25	—.—	4.21
94.25	94.75	4	dto dto dto d. 1898*)	Ian., Iul.	95.30	96.—	4.10
95.80	96.20	6	dto C. F. de st. bulg. d. 1889	Apr., Oct.	95.80	96.50	6.22
96.—	96.50	6	dto (hip.) C. F. de st. bulg. d. 1892	Ian., Iul.	96.30	97.—	6.21
II. Scrisuri fonciare.							
93.75	94.75	4	Instit. de Cred. fonciar austr. (Oestr. B.-Cr. A.)*)	Apr., Oct.	93.75	94.75	4.37
97.20	98.20	4	B. centr. austr. de Cr. fonc. (Oestr. Centr. Boden-Cr. B.)	C. Ian., Iul.	97.20	98.20	4.14
100.—	101.—	4 ¹ / ₂	dto dto	B. B. Apr., Oct.	100.40	101.40	4.38
97.25	98.50	4 ¹ / ₂	B. com. B.-Pesta	B. B. Febr., Aug.	97.50	98.25	4.57
92.25	93.25	4	dto dto	C. dto	92.25	93.25	4.31
102.—	103.—	4 ¹ / ₂	dto dto (Obl. c. 10% pr.)	B. B. Apr., Oct.	102.—	103.—	4.39
93.—	94.—	4	dto dto (5% pr.)	C. dto	93.—	94.—	4.36
97.75	98.75	4	Banca austro-ungară	B. B. dto	97.75	98.75	4.05
100.—	101.—	5	„Albina“ Sibiiu	C. dto	100.—	101.—	4.95
100.—	101.—	5	dto t dto	B. B. Ian., Iul.	100.—	101.—	4.95
98.75	99.75	4 ¹ / ₂	Cassa de păstrare (Allg. Sparkassa) Sibiiu em. IV	C. Mart., Sept.	98.50	99.50	4.53
98.75	99.75	4 ¹ / ₂	Inst. de Cred fonc. (Bod. Cr.-Anst.) Sibiiu em. VI	C. dto	98.50	99.50	4.53
98.—	99.—	4 ¹ / ₂	I Cassă de păstrare a capit. Bpesta (I. BP. föv. tak. pénztr.)	B. B. Mai, Nov.	97.50	98.50	4.58
98.—	99.—	4 ¹ / ₂	Cassa de p. regnic. ung. centr. Bpesta (M. orsz. közp. tak. pztr.)	B. B. Febr., Aug.	98.50	99.—	4.55
98.—	99.—	4 ¹ / ₂	B. hip. centr. a C. de p. ung. (Tak. pztr. közp. jelzálog B.) em. IV, V. B. B.	Mart., Sept.	97.50	98.50	4.55
92.50	93.50	4	Instit. de Cred. fonciar ung. (Magy. földhit. int.)	dto	92.50	93.50	4.30

*) Notarea Bursei din Budapesta.

20 Octobre 1900		Do- bandă	Numirea valorilor	Căştigul minimal	5 Noembrie 1900	
Cumpără	vinde				Cum- pără	vinde
		%	III. Losuri.			
170.—	173.—	3/2	L. de St. din 1854 à fl. 250 v. = 525 C.	304.—	170.—	173.—
131.50	132.50	4	L. de St. din 1860 à fl. 500 v. a. = 1000 C.	580.—	132.—	132.80
160.—	162.—	4	L. de St. din 1860 à fl. 100 v. a. = 200 C.	116.—	160.—	163.—
197.—	199.—	—	L. de St. din 1864 à fl. 100 v. a. = 200 C. dto dto à fl. 50 v. a. = 100 C.	180.—	202.—	204.—
197.—	199.—	—		90.—	202.—	204.—
163.50	164.50	—	L. de St. ung. de fl. 100 = 200 C. dto de fl. 50 = 100 C.	155.81	164.—	165.—
163.—	164.—	—		77.87	164.—	165.—
138.—	139.—	4	L. „Tisa“	120.—	139.—	140.—
12.40	13.40	—	L. Basilica din Budapesta supr. timb. L. Jó-sziv supra timbrate	6.—	12.40	13.40
—	—	—		2.—	—	—
389.50	391.50	—	L. Credit de fl. 100	180.—	391.—	393.—
126.—	128.—	—	L. Clary de fl. 40	58.—	130.—	132.—
350.—	370.—	4	L. pentru navig. dunăreană de fl. 100	105.—	350.—	370.—
251.25	253.25	5	L. pentru regul. Dunării de fl. 100	100.—	253.50	255.50
65.50	68.50	—	L. Innsbruck de fl. 20	28.—	65.50	68.50
71.50	72.25	—	L. Krakau de fl. 20	28.—	71.—	73.—
239.—	241.—	3	L. de ale Inst. de Cr. fonc. austr. (Oest. Boden-Cr. Anst.) din 1880*)	100.—	241.—	243.—
233.25	234.50	3	L. de ale inst. de Cr. fonc. austr. (Oest. Boden-Cr. Anst.) din 1889*)	100.—	233.25	234.50
126.50	129.50	—	L. „Buda“ de fl. 40 supra timbrate	62.50	132.—	136.—
129.—	131.—	—	L. „Pálffy“ dto	58.—	129.—	131.—
60.—	62.—	—	L. „Rudolf“ de fl. 10	11.60	60.—	62.—
42.25	43.25	—	L. Crucea roşie austr. de fl. 10	12.40	42.50	43.50
20.—	21.—	—	dto ung. de fl. 5	6.50	20.—	21.—
22.—	23.50	—	dto italiană Lire 10	—	—	—
170.—	173.—	—	L. „Salm“ de fl. 40	58.—	174.—	176.—
64.50	66.50	—	L. Salzburg de fl. 20	28.—	64.50	66.50
198.—	200.—	—	L. St. Genois de fl. 40	62.25	198.—	201.—
150.—	160.—	—	L. Stanislaw de fl. 20	24.—	150.—	160.—
410.—	—	4 1/2	L. „Triest“ de fl. 100*)	105.—	410.—	—
180.—	—	4	de fl. 50*)	50.—	180.—	—
236.—	238.—	4	Scr. fonc. cu pr. ale B. hip. ung. (Magy. jelz. hit. B.) à fl. 100	100.—	235.75	236.—
388.50	390.50	—	L. com. Viena din a. 1874 de fl. 100	140.—	383.—	385.—
			IV. Valute.			
11.36	11.40	—	Galbini c. r. monetă	—	11.41	11.45
11.34	11.38	—	ferecați	—	11.38	11.42
19.22	19.24	—	„Napolend’or (20 franci sau 8 fl. v. a.)	—	19.19	19.22
23.55	23.67	—	20 Marce aur	—	22.50	23.59
—	—	—	Lira otomană aur	—	—	—
117.85	118.05	—	Bancnote germăne (100 Marce)	—	117.55	117.75
95.95	96.20	—	franceze (100 franci)	—	95.85	95.95
255.—	256.—	—	Ruble hârtie (100 Ro.)	—	2.54 ²⁵	2.55
24.05	24.13	—	Sovereignes	—	24.06	24.14
—	—	—	Bilete române	—	—	—

Etalonul de interese al băncii austro-ung. din 5 Noemv. 1900: La cambii

4 1/2%, Lombard pe rente și serisuri fonciare de ale băncii 5%, pe alte efecte 5 1/2%.

Discont privat: cu scadențe de 3 luni 4 7/16—4 9/10% cu scadențe mai lungi 5—5 1/2%.

Bursa de efecte din Bucuresci.

V a l o r i	Do- bândă	Scadința cupoanelor	Cursul din		Renta- bilitatea
			10 Oct 1900	4 Nov. 1900	
Renta rom. amort. . . . . 1881—88	5 ^{0/10}	Apr., Oct.	93.75	87.50	5.71
„ „ Impr. 1892	5	Ian., Iul.	—	88.50	8.65
„ „ „ 1893	5	dto	—	88.50	8.65
„ „ „ 1894	4	Apr., Oct.	71.50	—	—
„ „ „ de 32 ^{1/4} mil.	4	Ian., Iul.	76.—	74. 0	5.36
„ „ „ „ 50 „	4	dto	80.25	75.—	5.34
„ „ „ „ 274 „ 1890	4	dto	74.—	75.50	5.31
„ „ „ „ 45 „ 1891	4	dto	—	75 50	5.31
„ „ „ „ 120 „ 1894	4	dto	—	75 50	5.31
„ „ „ „ 90 „ 1896	4	Mai, Nov.	—	76.50	5.28
Împrum. de 180 mil. 1898	4 ^{0/10}	Iun., Dec.	—	76.50	5.28
Obl. com. Bucuresci 1896	4 ^{1/2}	Mar., Sept.	—	—	—
„ „ „ 1898	4 ^{1/2}	Ian., Iul.	—	—	—
Ser. fonc. rurale	5	dto	90.75	90.75	5.43
„ „ „	4	dto	71.50	74.50	5.36
„ „ urbane Bucuresci	5	dto	80 25	79.25	6.28
„ „ „ Iași	5	dto	74.—	73.50	6.82
Acțiuni.					
	ultima divid.	Capital vërsat			Nomi- nal
	L. n.	L. n.			L. n.
B. Română	12.81	150.—	—	—	500.—
B. Națională	120.20	întreg	2290.—	2140.—	500.—
B. Agricolă	23.—	375.—	285.—	289.—	500.—
B. de Escompt	20.—	întreg	210.—	217.—	200.—
B. Dacia-România	24.—	„	390.—	385.—	200.—
B. Națion. de asigurare	18.—	„	395.—	393.—	200.—
Soc. de basalt artificial	7.50	„	—	—	250.—
„ Rom. de construcții	—	„	20.—	20.—	200.—
„ de furnituri militare	60.—	„	—	—	500.—
„ română de tramw.	40.—	„	75.50	—	200.—

Etalonul de interese la B. Naț. rom. din 30 Sept. 1900: Escompt 8^{0/10}, Lombard 9^{0/10}.

Bursa de mărfuri din Budapesta.

Cursul din 5 Novembre 1900.

Grâne de	Prețul pro 50 Chilogr.		Calitatea per Hectol.	Prețul per 50 Chilogr.		Grâne	Specia	Calitatea per Hectolitr	Prețul per 100 Chilogr.		
	dela	până la		dela	până la				dela	până la	
Bănat	76	7.35	7.45	77	7.45	7.55	Secară . . .	Prima	70—72	6.75	6.95
dto	78	7.55	7.70	79	—	—	dto . . .	Secunda	—	6.70	6.80
dto	80	—	—	81	—	—	Orz	Nutreț	60—62	5.90	6.10
Tisa	76	7.30	7.45	77	7.40	7.55	dto	de povarnă	62—64	5.50	5.80
dto	78	7.55	7.65	79	7.60	7.85	Ovës	—	39—41	5.50	5.75
dto	80	7.70	7.90	81	—	—	Porumb . . .	Bănățan	—	4.60	4.75
Pesta	76	7.20	7.35	77	7.35	7.45	Rapiță	—	—	15.—	15.50
dto	78	7.45	7.55	79	7.50	7.60					
dto	80	7.60	7.80	81	—	—					
Alba reg.	76	7.30	7.45	77	7.40	7.55					
dto	78	7.55	7.65	79	7.60	7.75					
dto	80	7.70	7.80	81	7.50	7.60					
Bacica	76	7.40	7.50	77	—	—					
dto	78	—	—	79	—	—					
dto	80	—	—	81	—	—					
România tr. v.	76	—	—	77	—	—					
Sërbiatr.	78	—	—	79	—	—					
Bulgaria tr. v.	80	—	—	81	—	—					
							Diverse produse	Specia		Prețul per 100 Chilogr	
										se cump.	se vinde
							Untură de porc	de B.-Pesta	59.—	59.50	
							Slănină (Clisă)	de B.-Pesta (albă)	51.50	52.—	
							dto	afumată	53.—	54.—	
							Prune	bosniace 1890	17.—	17.50	
							dto	sërbesci 1890	16.—	16.50	
							Magiun (lic.d.pr.)	slavon	18.25	18.50	
							dto	sërbesc	16.25	16.50	